

Fabrikalardan
makine sesinden önce
İşçinin Sesi gelecek!

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye Komünist Partisi
işçinin partisi!
Yıl: 13, Sayı: 342, 25 Kasım 1987

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARLERİNİ BİRLEŞTİRİN KARKERİN HEMİŞE WELAYAT YEKERİN BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARLERİNİ BİRLEŞTİRİN KARKERİN HEMİŞE WELAYAT YEKERİN BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARLERİNİ BİRLEŞTİRİN KARKERİN HEMİŞE WELAYAT YEKERİN

En basit sendikal hakların yasak altında olduğu bir ülkede böyle boş legalist cambazlıklara karnımız toktur.

İşçinin silahı illegal örgütüdür!

Burjuvazi siyasal bunalımını aşabilmek için durmadan taktik üretiyor, çeşitli manevralar deniyor. Ancak her manevrayla biraz daha batıyor. Burjuvazinin işleri hiç de iyi gitmiyor.

Burjuvazinin işleri kötü

Erken seçim sürecinde burjuvazinin kendi yasalarını kendi eliyle çiğnemesi hızlandı. Burjuva parlamentosunun insan pazarı özelliği bir kez daha sergilendi. Parlamento zaten iyice azalmış olan "saygınlığını" biraz daha yitirdi.

Burjuva partiler bir kez önceşimsiz adaylık yüzünden, bir kez de önceşim yüzünden iki kez deprem geçirdi. Bu depremlerin sarsıntıları hala dinmiş değil. Adaylıkların keskinleşmesine doğru bütün partilerde, listedeki yerlerini beğenmeyen adayların istifaları ve partilerine "küsmeleri" iyice arttı. Partilerin yerel örgütleriyle merkezleri arasında çelişkiler bir türlü uzlaşamadı.

Burjuva partiler seçimlerde halkın oyunu alabilmek için 15 milyar lira harcadılar. En zengin parti olması ve devlet olanaklarına sahip olması nedeniyle ANAP 7 milyarla toplam seçim harcamalarının hemen hemen yarısını yapıyor. Koalisyonuz hükümet olabilmek için her yolu deniyor.

Erken seçim için yapılan gürültülü propaganda grevlerin, işçi eylemlerinin ilerleyişini hiçbir şekilde gölgeleyemedi.

DMO'da basın işçilerinin, Migros'da Tezkoop-İş üyelerinin, ambarlarda Tümtis üyelerinin grevleri başarıyla, kararlılıkla sürüyor. Köprü işçileri yasaları delen yeni bir protesto eylemine giriştiler. İsten çıkarmalara karşı fabrika önlerinde burjuva legalitesini takmayan gösteriler oluyor.

Deri-İş 4 ayı aşan militan, yığınsal ve örnek bir grevin ardından 12 Eylül sonrasının en iyi toplu sözleşmesini imzaladık-tan sonra Tümtis grevinde de işverenler çözölmeye başladı. Etbalık Kurumu'nda işçiler, greve bile gitmeye gerek kalmadan ücretlerine 93-110 bin lira arasında zam aldılar.

Öğrenci kesiminde, yüksek öğrenimde getirilmeye çalışılan "yeni" YÖK sahtekarlığına, yurtlarda ve gençliğin örgütlenmesinin önündeki engellere karşı tepki yeniden eyleme dönüşecek bir kabarış içinde.

Kürdistan'da Kürt ulusunun sömürgeci burjuvaziye ve onun ordusuna karşı öfkesi, burjuvazi için, giderek daha derine doğru büyüyen bir çibandır. Her türlü uzlaşmacı çabaya, sosyal şovenist hainliğe karşı Kürt sorununun önemi giderek büyüyor.

İşçi sınıfı ve emekçi halkın cephesinde de durum bu olunca, doğal olarak burjuvazi süreklili-

Yağcı'ların likidatörlüğü ve teslimiyetçiliği ipinden boşandı. Her demeçle bir komünist ilkeden daha "kurtuldular." Elllerinde avuçlarında uzlaşacak neleri varsa ortalığa saçtılar. Proletarya diktatörlüğü ne söz, daha dün kadar faşist dedikleri rejime karşı çıkmaktan ne bile vazgeçtiler, rejimi kurtarma çabasına giriştiler. Yağcı, Tercüman gazetesine verdiği demeçte "politik rejimin geleceği için" gelmeleri gerektiğini ve herkesin, başta hükümetin bunu desteklemesi gerektiğini söyledi.

yeni taktikler arıyor ve buluyor. En sonucusu da TBKP takımıyla yapılan iğrenç pazarlıktır. Bu pazarlığın ürünü olarak, TBKP likidatörleri Yağcı ve Sargın Türkiye'ye döndüler.

Pazarlık çok açık düştü

Yağcı ve Sargın Türkiye'ye dönceklerini ve TBKP'yi legal olarak kuracaklarını açıkladıkları zaman, ne ilginçtir ki en gericisinden en liberaline kadar Türkiye burjuvazisinden ciddi olarak muhalif tek bir ses gelmedi. Evren ağzını açmadı. Komünist adını duyduğu zaman tüyleri diken diken olan Tercüman gazetesi, haberi uzun süre "tarafsız" bir biçimde ve hiçbir muhalif söz etmeden verdi. Özal'ın ilk açıklamaları ise gelmelerine karşı olmadığı, ama adı komünist olan bir partinin kurulmasının şimdilik olmayacağı biçimindeydi.

Bunca "hoşgörü"den(!) sonra Yağcı'ların likidatörlüğü ve teslimiyetçiliği ipinden boşandı. Her demeçle bir komünist ilkeden daha "kurtuldular." Elllerinde avuçlarında uzlaşacak neleri varsa ortalığa saçtılar.

Proletarya diktatörlüğü ne söz, daha dün kadar faşist dedikleri rejime karşı çıkmaktan bile vazgeçtiler, rejimi kurtarma çabasına giriştiler. Yağcı, Tercüman gazetesine verdiği demeçte "politik rejimin geleceği için" gelmeleri gerektiğini ve herkesin, başta hükümetin bunu desteklemesi gerektiğini söyledi.

Bu arada, resmilerin seçim taktiği de değişim geçirdi. TBKP'nin önceki taktiği, başta SHP olmak üzere ANAP dışındaki "demokrat" adaylara oy verilmesi, yönündeydi. Açık pazarlık gerçekleşince, bu kez, ANAP'taki demokrat adaylara da oy verilebileceğini söylediler. Birakın DYP'yi ANAP'ı bile "demokrat"laştırdılar(!)

Resmiler bu denli hızla açılıp açılınca, ortada bir pazarlığın olduğu burjuva basının dilinde bile sakız oldu. Bunu beklemeyen burjuvazi, bu kez ortada bir pazarlık olduğunu gizleme telaşına düştü. Sahteliği çok fazla açığa çıkmış "komünist"lerin onun-

işine yaramadı. Burjuvazinin gereksinimi, işçi sınıfını dizginlemek için sol görünümüne bir partiydi.

En başta en gericici burjuva kesimler, birdenbire "komünistler"e karşı olduklarını hatırladılar! Tercüman gazetesi baştan beri sürdürdüğü "tarafsız" dili bıraktı. Çok keskin "muhalif" oldu.

Özal ve Yağcı üstüste açıklamalarla halka bunun bir pazarlık olmadığını anlatmaya çalıştılar. Ancak bu çabalar pazarlığı daha da çok açığa çıkardı.

Yağcıların gelişinden birkaç gün önce Özal adına yapılan bir açıklamada resmi TKP ve TIP hakkında "silahlanmak, silahları eylem bölgesine sevk etmek, bir partinin mensuplarına karşı silah kullanmak" gibi suçlamalarda bulunuldu. Bu bildiri fazla sağa kaymış olan resmileri "sol" göstermeyi amaçlıyordu. Ancak herhalde biraz suni kaçtı ki sonradan Özal, bu açıklamayı reddetti, Başbakanlık Basın Danışmanlığı adına yayınlayın dedi.

olmadığı imajını yaratmaya çalışıyor, hem de Yağcı'ları komünist gibi göstererek planın istedikleri gibi yürütmesine çalışıyordu. Çünkü, görünümde bile burjuvaziden farkı kalmayan bir "komünist" partisi, ortamın gereklerini yerine getiremezdi.

Yağcı'lar burjuvaziye, burjuvazi Yağcı'ları yağıyor

Likidatör resmiler, Ankara'da karşılanarak "içeri alındılar". "Gözleri bağlanarak" götürüldükleri Emniyet'in misafirhanesinde ağırlandıyor, bu arada "sorgulanıyorlar". Yetkililer, "komünist" liderlerin Avrupalı parlamenterlerin önünde gözlerinin bağlanmasını örnek göstererek, bakın gerçekten pazarlık yoktur, olsa böyle mi yapardık diyor, akıl-larınca pazarlığı kurtarmaya çalışıyorlar.

Olup biten herşey, Yağcı ve Sargın in gözaltına alınmasının göstermelik olduğunu ve onları

her zaman olanaklıdır. Yağcı'ların "sol" maskesini yitirdiği, işe yaramayacakları düşünülürse, gözaltı, sorgu gibi oyunlar her an gerçeğe dönüşebilir. Ama böyle birşey olsa bile, bu pazarlığın olmadığını göstermez. Gerçekleşen bir pazarlığın, değiştiğini, bozulduğunu gösterir.

Şimdilik, herkes oyunun yürütmesi, ortalığın yatıştırılması için çalışıyor. Gericiler komünist parti kurulmasını diyerek, liberaller demokraside komünist partisi de olmalıdır diyerek, bu hain likidatörleri komünist göstermeye çalışıyorlar. Ama bu boş kürek sallamadır.

Bunların komünistlikle teorik-pratik hiçbir ilgisi kalmamıştır. Legalite kazanmalarının da demokrasiyle bir ilgisi olmayacaktır. Komünistin sahtesi ortaya sürülerek ancak demokrasinin sahtesi getirilebilir.

Ak koyun kara koyun belli oluyor

Yağcı ve Sargın demokrasi savaşını vermek için değil, illegal örgütün yıllardır gerçekleştirilmeye çalışıldıkları likidasyonu için ülkeye gittiler. Bu konuda "samimi" olduklarını göstermek için de Bilen yoldaşın nice mücadelelerle kurduğu TKP'nin Sesi radyosunu kapattılar. Bugünkü içeriğiyle kapatmaları iyi de oldu, bir zehir odağı susturuldu.

TBKP'nin burjuvaziye pazarlığa oturarak "politik rejimin geleceğini koruma" görevini üstlendiğini ortaya koyması da işçi sınıfı için iyi oldu. Burjuvazinin bütün solu legalizme çekme oyunu ve likidasyon çabaları sergilendi. Komünistin sahtesiyle gerçeği birbirinden iyice ayrıldı.

Sahte "komünist" resmiler, burjuvaziye yaranadursun, partimiz Türkiye Komünist Partisi pırıl pırıl komünist ideolojisiyle uzlaşmacılığa ve legalizme karşı savaşıyor, budanmamış görüşlerini işçi sınıfına götürme, sınıfı devrim için örgütleme görevinde ilerliyor.

TKP Merkez Komitesi Plenumu, partimizin işçiyi başa alarak üye kazanma hızının son üç ayda arttığını, artışın net %24.1 olduğunu açıkladı. Ancak bu yeterli değildir, daha da yükseltilmelidir, dedi.

Burjuvazinin, TBKP kalkanyla kendini koruma ve solu legalizme çekme planlarına karşı, Merkez Komitemiz, işçi sınıfı içinde gelişmeye ve illegal savaş örgütünü daha da yetkinleştirmeye yönelik yeni bazı kararlar aldı.

İllegal örgütü güçlendirerek, dolu dizgin demokrasi savaşımını, işçi sınıfının burjuvaziye karşı devrim kavgasını eskisinden daha güçlü olarak yükselteceğiz.

Nezihe Dalyan

İşbölümünde Evren de yerini almakta gecikmedi. Tam Yağcı'ların geldiği gün "sert bir açıklama"(!) yaptı. Hürriyet, konuşmayı, Evren'in güdümlü "komünistlere"(!) karşı çıktığı biçiminde verdi. Aslında Evren, bu açıklamayla hem bir pazarlık

işçilerin gözünde "kahraman" yapmak amacını taşıdığını gösteriyor.

Ancak, yine de bu kaygan zeminde bir pazarlıktır ve koşullara göre pazarlığın değişme, bozulma olasılığı da vardır. Burjuvazinin resmilerle kalleşlik etmesi

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Tabular yıkıldı, Çok şey yıkıldı

Değerli Yürükoğlu yoldaş,

İşçinin Sesi'nin 338. sayısında Çek-Al olarak yayınlanan TKP'nin 67.yıl kutlamasında yaptığınız konuşmaya ilişkin birkaç sorum var.

Söz konusu yazınızın bir yerinde şöyle yazdınız: "Sovyetler Birliği'nde en düşük ücretle en yüksek ücretin arası zaten açıktı.

27. Kongre ve ardından gelen yasalar bu farkı yeterli bulmadılar ve ücret farklarının daha da büyümesi için önlemler getirdiler." İkincisi üniversiteye giren işçi çocuğu oranı düşüktür, bitirebilen işçi çocuğu oranı çok düşüktür" dediniz.

Söz konusu yazınızı dört kez okudum. İlk okuyuşumdan sonra gayriihtiyari "Yürükoğlu sen çok yaşa" diye mırıldandım. Aradan birkaç hafta geçti. Şimdi yine Yürükoğlu sen çok yaşa diyorum. Bunu bir övgü olarak değil ama Türkiye işçi ve devrimci hareketinin senin fikirlerine ihtiyacı var diye düşündüğüm için söylüyorum.

Yukarıda yazdığım iki konuya ilişkin kaynak aradım bulamadım. Siz de yazınızda kaynak vermemişsiniz. Eğer bana kaynak adı verirsiniz sevindirir. Çünkü yazı geldiğinden beri buradaki arkadaşlarla tartışıyoruz. Kendi imkanlarımla SBKP'nin 26. ve 27. Kongre raporlarını, ayrıca Mandel'in bugünkü Sovyetler Birliğini tahlil eden yazısını okudum. Somut birşey bulamadım.

Sözünü ettiğim yazınızda Sovyetler Birliği'nde siyasal bir devrimden söz etmişsiniz. Bu konudaki görüşüm şudur:

Önemli olan söylenen şeyin doğru olmasıdır. Şu anda "doğru olan nedir?" sorusuna hiçkimse artık hazır reçete sunamıyor. Bu nedenle tabular yıkıldı, çok şey yıkıldı. Hiçkimse artık anti-Sovyetik suçlaması yapamıyor. Sanıyorum şimdi herkes sıfır noktasında bulunuyor. Resmi çizgi gibi şeyler de yıkıldı diyebiliriz.

Herhalde Gorbaçov'un yaptığı en iyi hizmet budur.

Bugün arkadaşlarla konuşup tartışırken TBKP'ilerin artık değiştiklerini, bunu da başta Yağcı olmak üzere bunu her vesileyle kendilerinin söyleyip durduklarını konuşuyorduk.

Eğer dedim, H. Kutlu sözlerinde samimi ise ve bu komünistlik işi aynı zamanda bilim işiyse, H.Kutlu da gerçekten işçinin çıkarını başa alıyorsa zaman kaybetmeden Yürükoğlu'na şu çağrını yapmalıdır: "Yoldaş biz bu işi beceremiyoruz, gel sen yap lütfen!"

Çünkü komünist çalışma bilimsel öngörude bulunmak demektir. Bunu Yürükoğlu yapabiliyor. Size belki henüz bilmediğiniz bir şeyi yazmak istiyorum. Artık Sovyetler Birliği de tek dünya pazarının olduğunu kabul ediyor. Bunu *Yol ve Amaç* dergisinde okudum.

Bunların dışında sizlere de eleştirilerim var! Kabul edin etmeyin, bu sizin bileceğiniz iş.

Eleştirimi tek cümleyle özetlersem şunu diyebilirim: *İşçinin Sesi* doğruları söylüyor ama yapmıyor. Tabii ki bu da güvensizlik, ciddiyetsizlik yaratıyor.

Saygılarımla

Z. Baylan

İŞÇİNİN SESİ'NİN NOTU:
Sözünü ettiğiniz noktalarla ilgili kaynakları size yolluyoruz. Yardımcı olacağını umarız.

Kayboluş Yolu yolunun sonunda!

Kurtuluş Yolu'nun Kasım 1987 tarihli "özel"(!) sayısı, derginin "işlevini yerine getirdiği" için yayını durdurduğunu haber veriyor.

Kendi koydukları hedeflere ve neleri yerine getirdiklerine(!) kendi sözlerinden bir bakalım:

"*Kurtuluş Yolu*..., Türkiye'deki devrimci komünist birlik ve parti oluşturma süreçlerine bir taraf olarak katılacaktır." (Aralık 1984)

Parti yıkıcılığına girişmelerini ezici parti çoğunluğunun kabul etmemesi ve onları partiden atması karşısında beyler "devrimci komünist birlik ve parti oluşturmak(!) için yola düzöldüler(!).

"... Ana hedef, gerçek bir komünist partisi oluşturma kavgasında örgütlü bir taraf olmaktır. Siyasal çizgiyi geliştirip yetkinleştirme göreviyle, *Türkiye'de örgütlenme ödevi* bundan sonraki çalışmalarımızın iki ana doğrultusu olacaktır..."

(Ocak 1985)

Aradan fazla değil 1 yıl geçmiş. Yayınlarını aydabir çıkaramaz olmuşlar. Ama yine de,

"...Toplantı..., gazetesini aksamadan düzenli(!) çıkarıldığı..., saptamasını yaptı. (Yine de yayının 2 ayda bir çıkarılması kararlaştırıldı. Ve, - İ.S.)

"(...)
"*Kurtuluş Yolu*'nun bir yurtdışı örgütlenmesi olmaktan çıkarılıp Türkiye'de sınıf savaşı eksenine oturmuş bir örgütlenmeye dönüştürülmesi işi bu bir yıl içinde *başarısız*... Eski Örgütlenme Komitesinin kaldırılmasına karar verildi." (Aralık 1985)

Demek ki, bir yıl sonra görüldü ki, Avrupa'da tutturamadıkları dikişi Türkiye'de de tutturamadılar. Örgütlenme hedefi geri çekildi. Ama, hem de "ihtilalci(!) komünist bir işçi partisi oluşturma yolunda"ki görüşleri değişmedi. Örgütsüz örgütçü(!) olunca, bu kez kapağı atacak vagon aradılar. Bunu şöyle yazdılar:

"*Kurtuluş Yolu*, kendi varlığını amaçlaştırmıyor, yurtdışındaki varoluş biçimini mutlaklaştırmıyor... Gücümüzü ve olanaklarımızı Türkiye'de doğrultusunu paylaştığımız oluşumlara katmaya hazırız." (Ekim 1986)

Güçlerini(!) kapağı atacakları yer için bir pazarlık kozu olarak kullanmaya çalıştıkları açık değil mi? Acaba piyango kime çıkacak diye çok beklemedik. Tombala çıktı. Aslında *Kurtuluş Yolu* değil, gerçek bir *Kayboluş Yolu* olan gurup, dergilerinin son sayısında, treni kaçırmamaya çalışanların telaşı içinde, "ortak ve yakın hedefleri paylaşılanların enerji ve çabalarını birleştirmeyi daha fazla ertelemeye hakları olmadığı"ndan dem vurdu. "Bizimle aynı ya da benzer görüşleri savunanların var olduğunu da" gördü(!)

Piyango, "geçtiğimiz yıl içinde yayına başlayan bir dergi çevresindeki yeni oluşum" a vurdu. Şöyle diyorlar:

"Bütün bu gelişmeler karşısında, çabaların yeni ortak çalışma alanlarında odaklaştırılmasına ve işlevini yerine getirmiş olan(!) *Kurtuluş Yolu*'nun yayını durdurmasına karar verildi." (Kasım 1987)

Siz, *İşçinin Sesi*'nde

HAYDİ 5000 HEDEFİNE!

Bugün önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi* makine sesinden önce yükseliyor. Gazetemizin Türkiye'de dağıtımı 3000'i aşıyor. Bu, birçok legal yayının dağıtımıyla boy ölçüşen bir sayıdır. Ama yeterli değildir, yoldaşlar!

11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmektir.

Okuyucu yoldaş, Sen bu hedefin gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Bir başkasına ver. Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımını artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevindir. Haydi seferberliğe, haydi 5000 hedefine!

İşçinin Sesi çalışanları

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topladığınız fotoğraflarla besleyin.

İşçinin Sesi çalışanları

örgüt yıkıcılığına kalkıştınız. *Beceremediniz*. Verdiğiniz mali zararlar kaldınız. Avrupa'da varlık, Türkiye'de *zerre bile olmadınız*. Yayınınızı, 36 ayda zor 22 sayı çıkarabildiniz. Kendi örgütlenme komitenizi bile feshettiniz.

Şimdi kalkıp dergi işlevini gördü diyorsanız, demek ki yayın organının tüm işlevi bir başka vagona *kapağı atmada* koz olmuştur. Hem de "silahlı kuvvetlerimizi ve Mustafa Kemal'i sağa teslim etmeyeceğiz" diye savaşımı yükselten bir anlayışın vagonuna!

Önce komünist partisinden "kurtuldunuz". Şimdi de toplumsal olarak "kurtulun" bakalım! Son olarak bir soru! TKP'den kurtulurken, faşizmin çözülmediğini, tersine kurumlaştığını söylüyordunuz. Bunu ideolojik ayrılık noktası gibi sunmaya çabalıyordunuz. Sahi, sizin kurumlaşan faşizme ne oldu?

NOT: Söylediklerine göre ellerindeki *Küçük burjuvazi ve devrim savaşı* broşürünün baskısı tükenmiş. Bizde yığınla var. İsteyin, yollayalım. Neden kaybolduğunuz öğrenirsiniz.

M.H., Londra

Yeni bir kitap: "Sermayenin Uluslararasılaşması"

Türkiye, Ortadoğu ve G.Asya üzerine makale

ve kitaplarıyla tanınan Prof. Berch Berberoğlu'nun yeni bir kitabı çıktı. İngilizce olarak yayınlanan kitabın başlığı, "*Sermayenin Uluslararasılaşması: Dünya ölçeğinde Emperyalizm ve Kapitalist Gelişme*"dir.

Yazar bu kitapta, dünya kapitalist ekonomisinde emperyalizm olgusunu ele alıyor. Emperyalizmin kökenini, emperyalizm ile

geri kalmış ülkeler arasındaki ilişkiyi ve devlet-devrim konusunu değerlendiriyor.

Bu konuyla ilgilenen okuyucularımız için kitap hakkında tam referans bilgisi, İngilizce olarak şöyle:

Berch Berberoğlu, *The Internationalization of Capital: Imperialism and Capitalist Development on a World Scale*, Praeger Publishers, New York 1987. Kitabın fiyatı 37.95 ABD Doları'dır.

ÇIKTI

Tarihin Savaş Çağrısı

İşçinin Sesi'nin derleme dizisinin bu ilk kitabı, Marksizme ilişkin olarak gazetemizde çıkmış yazıları içeriyor. Fiyatı: 1.50 Sterlin

ÇIKTI

Opportünizme Karşı Savaş ve TKP'nin Leninci Birliği İçin

Bu kitabımızı, resmi TKP'de oportünizme başkaldırmış bir gurup yoldaşımız yazdı. Fiyatı: 2.00 Sterlin

ÇIKIYOR

"En Büyük İşçi Sınıfı Başka Büyük Yok!"

İşçi sınıfı nedir, tarihsel gelişmesi, bugünkü bileşimi, Türkiye işçi sınıfının sayısal dökümü gibi konuları ele alıyor.

“Komünist” bozuntuları, pazarlık sonucunda ve Avrupa Parlamentosu’nun yardımıyla legale çıkınca demokrasi mi gelir? İlgisi yok!

Demokrasi uzlaşmanın değil, açık sınıf mücadelesinin sonucudur

Hürriyet gazetesi, 18 Kasım tarihli sayısında, R. Yürükoğlu yoldaşa yaptığı bir röportajı yayınladı. Röportajın verilmiş biçimi, burjuva basın ahlakını yeniden sergiliyor.

Hürriyet, R. Yürükoğlu yoldaşın TKP’nin “Londra kanadının lideri” olduğunu yazıyor. TKP’nin kanatları yoktur. Türkiye Komünist Partisi tektir, merkez organı İşçinin Sesi’dir. R. Yürükoğlu yoldaş da, İşçinin Sesi’nin editörüdür.

İkincisi, bundan önce Yeni Gün-

dem ve Nokta’dan bildiğimiz makalama, röportajın vurgusunu değiştirme, eksenini kaydırma gibi “taktik”ler Hürriyet’te fazlasıyla vardır. Hürriyet, sorduğu ilk soruya verilen yanıtta Evren’le ilgili olanlarını ayıklamış. İlegal örgüt anlayışının savunulduğu paragrafı çıkartmış. Neden Yağcı değil de Kutlu adını kullandıklarına ilişkin, kendilerine yöneltilen sorunun fiilini üçüncü tekil şahısa çevirmiş. Pazarlığın yapıldığı koşulların çok değişken

olduğunu, bu durumun çok çeşitli biçimlerde resmi liderlerin kaderini etkileyebileceğini açıklayan, Özal’ın tutumunu değerlendiren paragrafları dışarıda bırakmış. Röportajın önemli 2.sorusunu ve ona verilen yanıtı hiç yayınlamamış!

Burjuvazinin “özgür” (!) basını ve onun ahlakı buraya kadardır. Hürriyet Hürriyet’liğini yaptı. Biz de komünist ve özgür basın olarak görevimizi yapıyor, Hürriyet’e verilen röportajın tümünü yayınlıyoruz.

SORU 1: Bugün Evren, “TKP kurulamaz” diye kesin tavır koymuş. O zaman: A. Siz hangi koşullarda ülkeye dönersiniz? B. Kutlu ve Sargın’ın serbest kalabileceklerini tahmin ediyor musunuz? Özal’ın tavrı ne olur?

YANIT 1/A: Evren’in şöyle ya da böyle demesiyle benim ülkeye dönmem arasında hiçbir bağ yoktur.

Evren daha darbenin ertesi günü “Enternasyonal’i söyleyenler” diye bize düşmanca atıfta bulunmuştu. Sonradan, Propaganda ve Ajitasyonun Güncel Sorunları kitabının adını vererek gerçekle hiçbir ilintisi olmayan bir saldırıda daha bulundu. Yani Evren’in son söylediklerine gelece kadar bunlar da var. Biz Evren’in dediklerine göre karar vereceksek, o yetkili bir yerde olduğu sürece ülkeye hiç dönmememiz gerekir!

Evren’in son söylediklerine gelince. Bir kez, konu olan örgütün adı TKP değil, TBKP’dir. Parti adı çarpıtılarak, Nabi Yağcı önderliğindeki TBKP yöneticilerinin “ülkeye dönüş” adı altında yaptıkları çirkin pazarlık, illegal TKP’yle bağlı gösterilmek isteniyor.

Resmiler adımızı haksız yere kullanıyorlardı. Bir süre önce onlar TİP’le birleşip TBKP adını alınca, partimizin, olağanüstü toplanan 6.Kongresi, adımızdan İşçinin Sesi takısını kaldırdı, partimizi öz adına yeniden kavuşturdu.

Her konuda olduğu gibi, legalite-ilegalite konusunda da önemli olan doğru devrimci siyaseti savunmaktır. Bu doğrultuda her türlü legal olanaktan yararlanız ama siyasetimizi bugünkü uyuz yasal çerçeveye hapsedirmeyiz. Seçim, legale çıkıp çıkmamak arasında değil, doğru devrimci siyaset izleyip izlememek arasında. Bizim seçimimiz doğrudan yanadır.

Bunlarla bağlı olarak, TKP zaten kuruludur ve Evren, Özal gibilerinin her türlü demecinden bağışsız olarak çalışmaktadır. Özgürlüğünü de buradan almaktadır.

Evren’in sözleri bizce, “kesin tavır”dan çok, çirkin pazarlığın baştan saptanmış koşullarını sergileyen bir göstergedir. Ne demek istediğimi açıklayayım.

Resmiler TBKP adını aldıklarında biz, onların burada durmama-caklarını, gerçekte “komünist” sıfatından hepten kurtulmak istediklerini yazmıştık. Nitekim, geçenlerde Yağcı’nın Hürriyet’te çıkan röportajında, kendisi de, TBKP olmazsa, “bir parti” kuru-lur, diyor. Sonra başka röportajlar-da bunun tersini de söylediler. Ama bizce pazarlığın esas koşullarını o röportajdaki sözler yansı-tıyordu. Pazarlık, resmi kadronun TBKP adını bile bırakarak legale çıkması biçiminde bağlanmıştı.

Resmiler, “komünist” sıfatından kurtulmak istiyorlar. Bunu, açıkça yaparlarsa, hiçbir aldatıcılıkları kalmayacak. Oysa onlara yüklenen işlev, komünist olmadan ama öyle görünerek işçi sınıfının mücadelesini saptırmaya çalışmaktır. Bu nedenle, “komünist” sıfatını bırakmak için gerekçeye ihtiyaçları vardır. Evren son demeciyle işte bunu sağlıyor.

Senaryo işbölümü içinde yürüyor. Evren, bu işbölümünde kendine düşen rolü doğası gereği oynamaktadır.

İlegal bir partinin bir yöneticisi olarak ben hangi koşullarda dönerim, bunun ayrıntısını belirtmem. Ancak şu kadarını kesin olarak söyleyebilirim ki, bu, partimizin işçi düşmanı hiçbir pazarlığa alet edilmediği koşullarda olur.

YANIT 1/B. Öncelikle ben size bir soru sorayım. Neden Nihat Sargın’ın asıl adını, Nabi Yağcı’nın ise illegal bir partideki parti adını kullanıyorsunuz?

Niyetiniz ne olursa olsun, Nabi Yağcı’ya yalnızca Kutlu demeniz, Nabi Yağcı’yı ve yapılan bu pazarlığı en azından, sevimsiz göstermemek anlamına geliyor. Çünkü Nabi Yağcı’nın soyadı, ilginç bir raslantı olarak pazarlığın özünü güzel yansıtmaktadır.

Sorunun yanıtına gelirsek. Ortada bir pazarlık olduğu su götürmez gerçektir. Üstelik, bu pazarlıkta taraf resmiler değil, asıl olarak

Sovyetler Birliği yönetimidir.

Bundan bir süre önce Radio Free Europe (Hür Avrupa Radyosu) adlı anti-komünist radyo istasyonunun Sovyetler’de daha iyi dinlenebilmesi için Türkiye’ye özel anten dikilmesi söz konusu edilmişti. Sanırım Amerikalı astronotun Ağrı dağında Nuh’un gemisine merak salması da bununla bağlıydı. Geçenlerde bu astronot Ağrı dağı yakınlarından geri döndü. Oyle anlaşılıyor ki, büyük olasılıkla, anten işinden de vazgeçildi. Bu vazgeçme neyin karşılığıydı?

Gazeteler, sosyalist bir ülkeden yayın yapan radyo istasyonunun kapatılacağını duyurdular. Bu, Sovyetler’in Türkiye’deki demokratikleşmeye(!) verdiği destekmiş. Sovyet yönetiminin bunu destek olarak nitelemesi, demokrasiden burjuvaziyle uzlaşmayı anlamasındandır. Uzlaşmayı bozacak birşeyi kaldırmak, bu mantıkla, demokrasiye destek sayılıyor.

Türkiye-Sovyetler Birliği ilişkilerinde daha başka “adımlar” da atılmıştır. Sovyetler’den ihaleler koparılmış, doğal gaz alınmıştır, vb. Bu gibi anlaşmalar için Sovyetler Birliği’nin devrimlerden vazgeçmesi hiç de gerekmezdi ama onların bakışı o kadar bulanmıştır ki artık bütün görüşmeleri, anlaşmaları bu çerçevede yürüyor. Resmilerin “dönüş” tantanası da aynı çerçevede bir pazarlıktır ve bağlanmıştı.

Ancak hem uluslararası koşullar, hem de özellikle Türkiye’nin koşulları son derece değişkendir. Pazarlığı yapan Türkiye devleti, içinde çelişik birçok burjuva çıkarlar barındırıyor. Bugün biri ağır basar, yarın bir başkası. Sonra, emperyalizmin zayıf halkası Türkiye’de, bu pazarlık daha tam uygulanmaya başlamadan açık düşmeye başlamıştır. Resmiler şimdiden aldatıcılıklarından çok yitirdiler. Onlara yeniden itibar kazandırmak için bir süre tutuklama vb. çeşitli önlemler gerekebilir.

Daha birçok etken sayılabilir ki bunlar, bu pazarlığın bundan sonra nasıl biçimlerde yürüyeceği, ya da hatta yürüyüp yürümeyeceği konusunda belirleyici

ve hesaptakinden farklı rol oynayabilir. Şimdilik tutuklandıklarını duyduk. Bundan sonra neler olacağını da birlikte göreceğiz. Ancak şu kadarı kesindir. Ne olursa olsun, ortada bir pazarlık olmadığını göstermeyecektir.

Yağcı ve Sargın serbest de kalabilir, tutuklu da olabilir. Türkiye gibi bir ülkede azılı legalizm, burjuva yağcılığı vb. bile burjuvazinin güvenini garanti edemez. Ortam patlayıcıdır. İlerde beklenmedik gelişmeler olursa, pazarlık değişti denebilir, bozuldu denebilir, herşey denebilir, pazarlık zaten yoktu denebilir. Pazarlığın varlığı artık tarihin arşivine geçmiş silinmez bir kayıttır. Bunun ötesinde bir tahmin yapmak doğru olmaz.

Özal’ın tavrına gelince. Burjuvazi içinde ve burjuva devlette çelişik çıkarlar vardır ve bunlar arasındaki çelişki keşkinleşmektedir. Ama Evren ile Özal arasında çelişki, herhalde en son sayılacak olanıdır. Bu ikisi arasında görünüşteki tavır farklılıklarının çoğu danişıklı döğüştür.

Bu konuda da, Evren ve Özal’ın tavırları farklılaşırsa, büyük olasılıkla bu birbirini ve senaryonun bütünü tamamlayıcı nitelikte bir işbölümünü yansı-tacaktır. Ciddi bir farklılaşma ortaya çıkarsa, o zaman da, işlerin o ikisinin bile arasını açacak kadar sarpa sardığını gösteren hoş bir kanıt olacaktır.

SORU 2: Avrupa Parlamentosu’na kınama tasarısı sunulmuş. Özal hükümeti bundan etkilenir mi? Baskı unsuru olur mu, en fazla ne olur?

YANIT 2: Geçenlerde Nabi Yağcı’nın, yine Hürriyet’teki röportajında Türkiye devletine verdiği bir akıl vardı. Avrupa’dan teknoloji almanın önemine değini-yordu.

Tasarı kabul edilirse etkili olur ama nede etkili olacağını doğru belirlemek önemlidir. Uzun bir süredir Avrupa’ya ilişkin konular, hep demokratikleşme çerçevesinde sunuluyor. Sanki Türkiye’deki demokrasinin derecesi Avrupa’da belirleniyormuş gibi.

Demokrasi uzlaşmanın değil, tam tersine açık sınıf mücadelesinin sonucudur. Türkiye’deki güdük burjuva demokrasisi, yasalar delik deşik edilerek, gıdım gıdım genişliyorsa bunun ana nedeni de işçi sınıfımızın yükselen sınıf mücadelesidir. Türkiye’de burjuvazinin, sosyal demokratlar dahil hiçbir kanadı, işçi sınıfımızın talep ettiği demokratik hakların anlamlı bir azınlığını bile karşılayamaz. Bu Avrupa Parlamentosu için haydi haydi geçerlidir.

Oyleyse Avrupa parlamentosu kararı nede etkili olur? Türkiye’nin emperyalistleşme çabalarında etkili olur.

Keşkinleşen sınıf çelişkilerini yumuşatmak umuduyla ve aynı zamanda kapitalizm emperyalistleşme aşamasına ulaştığı için, burjuvazi yıllardır emperyalistleşmek için çabılıyor. Bir süredir istenen Avrupa pasaportuyla, daha “iyi” yayılmacılık yapmaktadır. Bunun bir parçası da, Yağcı’nın akıl verdiği gibi, teknolojik desteklerdir.

Tasarı kabul edilirse, burjuvazinin bazı hesapları bozulur. Yağcı ve yandaşlarıyla yapılan pazarlık, tasarının kabul edilmesini sağlayabilir. Pazarlığa karşı çıkan burjuva kesimler olursa, Özal onları razı etmede bu kuzu öne sürebilir.

Nitekim Yağcı’lar da Türkiye’nin emperyalist özlemleri açısından “değerli” bir kez olduklarının farkındadırlar. Zaten pazarlığa onlar da özde aynı açıdan bakmaktadırlar. Başka bir deyişle, nasıl Lenin Kautsky’ler için sosyal-emperyalist diyordu, Yağcı’lar onların da betederdir.

Türkiye burjuvazisinin başka halkları, emekçileri sömürerek içerde sus payı dağıtabilmesi için uğraşan “komünist” bozuntuları, yaptıkları pazarlığı yaşama geçiriyor, Avrupa Parlamentosu’nun da yardımıyla garantileyip legale çıkınca demokrasi mi gelmiş olacak? İlgisi yok. Sahte “komünist”lere legaliteyle, olsa olsa güdük demokrasi, yanına bir de “sahte” sıfatı alır. Soruyu demok-rasi açısından yanıtlarsak, etki, işte ancak bu olur.

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Fabrikalardan
makine sesinden önce
İşçinin Sesi gelecek!

Türkiye Komünist Partisi
işçinin partisi!
Yıl: 13, Sayı: 342, 25 Kasım 1987

Burjuvazinin TBKP oyunuyla devrimci hareketi legalizme ve likidasyona çekme çabaları hızlandı. Legal "sol" dergiler de bu akıntıya kürek sallayarak, şimdiye dek kurulmuş legal "sol" partilerin programlarını çarşaf çarşaf yayınlıyor. İşçi sınıfımızın dikkatini legalist hayallere çekmeye çalışan bu eğilime karşı partimiz amansız bir savaş veriyor. Düşmanın sinsi oyunlarına karşı işçi sınıfının gerçek partisi Türkiye Komünist Partisi, sınıfımızın dikkatini düşmanı yenecek biricik program olan TKP Programı'na çekiyor. İki bölüm olarak gazetemizde yeniden yer vereceğimiz TKP Programı'nın ilk bölümünü bu sayımızda yayınlıyoruz.

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ PROGRAMI

"IV. Program, Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin oluştuğu, yönetici sınıfın emperyalistleşme gereksinimine vardığı, yayılmacı eğilimlerin belirginlik kazandığı, bu amaçlara erişemediği için de kapitalizmin çıkmazda olduğu, ekonomik-toplumsal açıdan sorunların ancak devrimle çözülebilir olduğu bir aşamanın programıdır."

Giriş

Türkiye Komünist Partisi, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin doğrudan etkisi altında, yeryüzünde yeni bir çağın açıldığı bir dönemde, 10 Eylül 1920'de kuruldu.

Bu program, Türkiye Komünist Partisi'nin dördüncü programıdır. Birinci program, 1920'de Bakü'de Mustafa Suphi Yoldaş'ın liderliğinde toplanan Birinci Kongre'de kabul edildi. İkinci programın hazırlanması kararı, 1926 yılında, Viyana'da Şefik Hüsnü Yoldaş'ın liderliğinde toplanan, Nazım Hikmet Yoldaş'ın da katıldığı konferansta alındı. İkinci program 1929'da örgütlere sunuldu, 1930'da yayımlandı.

1932'de toplanan Dördüncü Kongre, İkinci Program'ın değiştirilmesini kararlaştırdı, ancak "parti yönetiminde uzun süre oportünistlerin program ve tüzüğün yenilenmesi önerilerine aldirmamaları" (III.

Program, s.4) nedeniyle, 41 yıl bu karar gerçekleştirilemedi. Üçüncü program, 1973 yılında parti örgütlerinin onayı ile yürürlüğe girdi. III. Program'ın fikir liderleri Yakup Demir ve İ.Bilen yoldaşlar olmuşlardır.

Oportünizmin partimize getirdiği zarar yalnız 41 yıl programın yenilenmemesi değildir. I. Program dışında öteki iki program kongrece onaylanmamıştır. Partimizde 52 yıl kongre toplanmamıştır. III. Program'ın kendisi eklektik, oportünist bir program olmuştur.

Partinin oportünizmin elinden çekilip alınması davasına baş koyan komünistler, 1979 yılında örgütlü-disiplinli kavgalarını başlattılar. 1980 yılında toplanan TKP Leninci güçlerinin I. Konferansı, Marksizmi ve Türkiye'yi doğru yansıtan IV. Program'ın hazırlanmasını ve toplanması gereken V. Kongre'ye sunulmasını kararlaştırdı.

1981 yılında toplanan Türkiye Komünist Partisi Leninci örgütlerinin II. Konferansı bu kararı yineledi.

IV. Program, Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizminin oluştuğu, yönetici sınıfın emperyalistleşme gereksinimine vardığı, yayılmacı eğilimlerin belirginlik kazandığı, bu amaçlara erişemediği için de kapitalizmin çıkmazda olduğu, ekonomik-toplumsal açıdan sorunların ancak devrimle çözülebilir olduğu bir aşamanın programıdır.

1. Çağımız kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır

Çağımız proleter devrimleriyle kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır. Bu çağın ana çelişkisi, sosyalizmle emperyalizm arasındadır.

Dünya, emperyalizmle birlikte, bir

bütün olarak sosyalizm için olgunlaştı. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi yeni çağı açtı, sosyalizmi teoriden pratiğe indirdi. I. Dünya Savaşı ve asıl olarak Ekim Devrimi ile kapitalizmin genel bunalımı başladı.

II. Dünya Savaşı'nın ardından çeşitli ülkelerde gerçekleşen devrimlerle sosyalizm bir dünya sistemi oldu. Bugün iki dünya sistemi ama tek dünya pazarı vardır. Kapitalist ve sosyalist sektörler onun birbirini karşılıklı olarak etkileyen parçalarıdır.

Dünya Sosyalist Sistemi

Sosyalist sistem, sömürü ilişkilerine yer olmayan, halkların ve devletlerin proletarya enternasyonalizmi temelinde işbirliğini gerektiren bir sistemdir.

Dünya sosyalist sistemi, yaşayan sosyalizm dünya işçi sınıfının en büyük kazanımıdır. Varlığıyla em-

peryalizme karşı işçi sınıfının ve halkların sağlam dayanağıdır.

Dünya sosyalist sisteminin ana gücü olan Sovyetler Birliği ekonomik ve toplumsal yönden en gelişmiş sosyalist ülke olarak, işçi sınıfı hareketinin en yüksek boyutlara ulaştığı yerdir, yani dünya devrimci merkezidir. Sovyetler Birliği'nin dünya devrimci merkezi oluşu nesnel bir konumdur.

Dünya devrimci merkezinin, dünya devrim sürecine derin bir etkisi vardır.

TKP Sovyetler Birliği'nin dünyada oynadığı rolü dünya devrimi açısından ele alır ve bu temel hedef içinde değerlendirir. Dünya devriminin çıkarı, Sovyetler Birliği dahil, tüm parçaların çıkarından önde gelir.

Dünya kapitalist sistemi

Dünya kapitalist ekonomisi, sömürüye, zora dayalı organik bir hiyerarşidir. Bu hiyerarşinin değişik yerlerindeki ülkeler ya da ülke toplulukları, emperyalist sömürü sistemi içinde değişik rollere sahiptir.

Dünya sosyalist sisteminin giderek güçlenmesi, işçi sınıfının ve halkların savaşı ve bilimsel teknolojik devrimin etkileri altında, dünya kapitalist ekonomik sisteminde değişimler olmaktadır. Uluslararası işbölümünde, uluslararası ticaretin yapısında ve coğrafyasal dağılımında, sermayenin ve işgücünün bölgesel yer alımında yenilikler ortaya çıkmaktadır.

Dünya kapitalist sisteminde üretim ve ticaret giderek tekellerin dünya çapında planladığı bir işbölümü içinde gerçekleşmektedir.

Dünyada kapitalizmin ortaya çıkmasından bu yana geri kalmış ülkelerde yapılan endüstriyel üretim uluslararası işbölümünde ilk kez anlamlı bir yer tutmaktadır.

Bu gelişmelerin sonucunda artık bugün dünya işçi sınıfı tam anlamıyla bütünleşmekte, gerçek bir uluslararası sınıf olarak ortaya çıkmaktadır.

Emperyalist ülkelerde bunalımlar sıklaşmıştır. İşsizlik, üretim daralması, zorunlu kısa işgünü, yığınsal işten çıkarmalar, emperyalist ülkelerde yaşamın ayrılmaz parçası olmuştur. Toplumsal hizmetler, emeklilik, sağlık sigortası harcamaları giderek kısılmaktadır. Emperyalist tekellerin ise kârları, dış yatırımları, üretim kapasiteleri ve işgücü kullanımları artmaktadır.

Az gelişmiş ülkelerde işsiz ve gizli işsiz sayısı yüz milyonları aşmakta, kapitalizm tarımın geleneksel yapısını çözdükçe, bu sayı artmaktadır.

Dünya kapitalist ekonomik sisteminin "eski" işbölümünde sömürülen ülkeler tarım ve hammadde deposuydu. Şimdi aynı sömürü ilişkisi kendini endüstriyel düzeyde yaratıyor. Kapitalizmin dünya çapındaki gelişmesinde belirleyici olan tüm teknolojik, bilimsel ve endüstriyel dallar bugün de emperyalizmin egemenliğindedir. Az gelişmiş ülkelerin emperyalizme bağımlılığı değişmiştir.

Az gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan endüstrileşme, ekonomik-toplumsal sorunları çözmemiş, ağırlaştırıyor. Gelir dağılımı daha dengesizleşiyor. Toplumsal beklentiler yükseliyor ama karşılanamıyor. Bu endüstrileşme ne denli derinleşirse gelişme o denli "süregen az gelişmişlik" olarak kendini yeniden üretiyor.

Dolayısıyla az gelişmiş ülkeler ve özellikle gelişmenin hızlı olduğu orta kuşak ülkeleri, çelişkilerin, bunalımların odaklaştığı bölgeler oluyor. Böyle ülkelerde burjuva demokrasisi uzun süreli yaşamıyor. Bu ülkeler dünya emperyalist sisteminin zayıf halkalarıdır.

Emperyalizm ve savaş tehlikesi

Çağımızda savaşların ana kaynağı emperyalizmdir. Savaş emperyalizmin sosyalizmi yoketme, yeni pazarlar elde etme, rekabeti kırma, siyasal ve ekonomik boyunduruk altında tuttuğu ülkelerde egemenliği sürdürme siyasalının şiddet araçlarıyla sürdürülmesidir. Emperyalizm için savaş, çözemeyeceği toplumsal sorunlardan toplumları kırarak kurtulma çabasının da bir aracıdır.

Emperyalizmin varlığı savaş tehlikesinin sürmesi demektir. Kapitalizm koşullarında barış bir ateşkes dönemidir. Savaştaki güç dengeleri temelinde gerçekleştirilen paylaşımların dondurulmasıdır. Emperyalizm için barış savaşa hazırlıktır. Ancak sosyalizmin sonul utkusunun gerçekleştiği bir dünyada kalıcı ve adaletli bir barış sağlanabilir.

Günümüzde emperyalizm tüm ideolojik, askersel, ekonomik, diplomatik alanlarda savaş hazırlığı içindedir.

Buna karşılık sosyalist ülkeler, dünyanın yeni bir savaşa çekilmemesi için çok yönlü savaşım veriyorlar. Ancak sosyalist sistemin savaşa karşı oluşturduğu denge, hassas ve emperyalist gücün gerisinden gelen bir dengedir. Savaşı önleyebilmenin tek kalıcı garantisi, dünya sosyalist sisteminin yeni devrimlerle beslenmesidir. Kapitalist ülkeler işçi sınıfının enternasyonalist eğitimi de savaşları önleyebilmede önemli bir etkidir.

Emperyalizmin dünyayı geri çekici rolü

Emperyalist kapitalizm, kaçınılmaz devresel bunalımları içinde, insanlığın gelişmesini yavaşlatmakta, engellemektedir. Üretim güçleri kapitalizm altında, önünde özel mülkiyet engeli durduğu için, onunla sürekli kavga içinde, zaman kaybederek ilerlemektedir.

Üretim güçlerinin engelsiz gelişebilmesi için üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyet ve üretim ve dağıtımın toplumsal planlaması gerekmektedir.

Bilimsel-teknolojik devrim, dünya ölçüsünde planlamayı dayatan, özel mülkiyeti ve onun türevi olan devletleri ve sınırları iyice gericileştiren, komünizmi yakınlaştıran en önemli olgulardan biridir.

Bilimsel-teknolojik devrimin sonucu olarak, üretimin toplumsal niteliği daha hızlı artıyor, mülkiyetin toplumsal temeli daha hızlı genişliyor. Üretim güçleri o denli büyüyor ki kıtasal çapta bir-iki ülke dışında, hiçbir ülkenin yapılması gereken üretime kaynakları yetmiyor. Üretim güçlerinin gelişmesi yalnızca ülke çapında değil, dünya çapında hammadde, enerji kaynağı ve pazarı birlikte olan bir üretim ve dağıtım planlamasını zorunlu kılıyor.

Toplumsal üretimde harcanması gereken emek zamanında ve emek miktarında azalma olağanüstü hızlandı. Ancak kapitalizm sömürüye dayalı bir sistem olduğu için bunun

pratik sonucu işgününün gereğince kısılması değil, bir yanda işsizliğin, öte yanda artık-değer kitlesinin büyümesi olmaktadır.

Harcanması gereken emek zamanının ve emek miktarının azalması ve emeğin niteliğinin değişmesi, tarihsel bir gidiş olarak, "üretim en az enerji harcamayla" "insan yapısına layık koşullarda yapıldığı" "gerçek özgürlük dönemi"ne, komünizme doğru nesnel bir zorlamayı anlatıyor.

Öte yanda, emperyalist-kapitalizm bunalımlı yapısına rağmen, üretim güçlerini büyük adımlarla geliştirme yeteneğini göstermiştir.

Emperyalist sistemin gelişmesi az gelişmiş ülkelerde kurulan sosyalizmle kıyaslanamaz. Kıyaslama bu ülkelerin kendi olanaklarıdır. İleri kapitalist ülkelerde sosyalizm gerçekleşmiş olsaydı, bugünkü üretim güçleriyle ulaşılabilecek düzey ne olurdu sorusuyla üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin gelişmeyi engelleyici rolü açıkça ortaya çıkar.

Kendi haline bırakılırsa dünya kapitalizmi, bugün de gelişme ve yaşamı sürdürme yönünde kullanılabileceği önemli bir rezerve sahiptir. Dünya emperyalist sisteminden devrimler yoluyla parçalar koparılmazsa, emperyalizm dünya pazarını alabildiğine derinleştirme yolundan yaşamını sürdürecektir ve nesnel olarak komünizmi gitgide daha yakınlaştıracaktır.

Tarihin gittiği yön budur. Devrimci güçlerin görevi, bu gidişi kestirme, bilinçli bir gidişe çevirmektir.

Dünya komünist hareketinin durumu ve oportünizme karşı savaş

Tarihin gidişini kestirme, bilinçli bir gidişe çevirme görevi önündeki önemli bir engel dünya komünist hareketinin durumudur.

Dünya komünist hareketi bir bütün olarak sağa kaymıştır. Dünya devriminin genel ve temel çıkarları önüne parçaların dar ve kısa erimli çıkarları geçirilmiştir. Farklı görüşler vardır ama bu farklılıklar da, dünya devriminin genel çıkarı önüne hangi parçanın kısa erimli çıkarı geçirilecek sorusuna verilen farklı yanıtlardan öteye anlam taşımamaktadır.

Oportünizme karşı ideolojik savaşım büyük önem taşımaktadır. Ancak bu savaşımın maddi güce dönüşmesi ve somut sonuç elde etmesi, dünya devriminin genel çıkarlarıyla üst üste düşen devrimlerin başarısıyla doğrudan bağlıdır. Önemli bir zayıf halka olan Türkiye'nin komünistleri oportünizme karşı savaşım emperyalizme ve burjuvaziye karşı savaştan ayrılmayacağını bilinciyle savaşım yürütüyorlar.

Dünya devrimi

Dünya devrimi, dünya çapında komünizm çağını açmak üzere dünya proletarya diktatörlüğünün oluşması sürecidir. Sosyalist ülkelerin her alanda ilerlemeleri ve yeni ülkelerin emperyalist sistemin zayıf halkalarında gerçekleşen devrimlerle sosyalist topluluğa katılmaları sürecidir. Dünya devriminin bu iki ögesi, karşılıklı olarak birbirlerinin gelişimine ivme kazandırır.

Dünya devrimi, varolan sosyalist ülkelerin gelişmesine indirgenemez.

Dünya sosyalist sisteminin yeni devrimlerle beslenmeden kapitalizmi geçmesi bir yana, çözümlenme tehlikesi vardır. Çağın dönüşümünü hızlandırmak ve geri dönüşsüz kılmak için devrimler gerekmektedir.

Kurulmuş proletarya diktatörlükleri yalnızca kesimsel başarılarıdır. Ne zaman ki, dünyanın ekonomik, toplumsal ve siyasal ilişkiler ağı sosyalist ülkelerin ve dünya işçi sınıfının lehine bir ağırlık kazanır, işte o zaman kesimsel değil, bütünsel bir sonuç söz konusu olur. Bu süreç içinde oluşacak dünya proletarya diktatörlüğü sosyalizmin sonul zaferi anlamına gelir.

Dünya proletarya diktatörlüğünün kurulması ile kapitalizmden komünizme geçiş çağı kapanacak ve komünizm çağı açılacaktır. Emperyalizmin bir sistem olarak çöktüğü, savaş tehlikesinin ekonomik kaynağının ortadan kalktığı, insanlığın bayrağına "herkese gereksinimi kadar" ilkesinin yazılmaya başlanacağı bu çağda ordular, silahlar, baskı aygıtları, emeğin zorunlu yapısı da kalkacaktır. Üretim güçleri kapitalizm altında düşünölemeyecek boyutlarda gelişmeye başlayacaktır. Üretim güçlerinin değerlendirilmesinde devlet sınırlarının egoist engeli ortadan kalkacak, dünya ölçüsünde ekonomik yarar belirleyici olacaktır. Sınıflar ancak bu aşamada, bu üretim güçleri temelinde ortadan kalkacak ve dünya sınıfsız-sömürsüz topluma, KOMÜNİZME ulaşacaktır.

2. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi

Türkiye emperyalizmin sömürsü altında, endüstrileşmesini tamamlamamış, teknolojik açıdan geri, orta derecede gelişmiş bir kapitalist ülkedir. Bu temel üstünde, tekeller büyüyüp güçlenmiş, finans kapital oluşmuş ve devletle tekeller içiçe geçerek devlet-tekelci kapitalizmine yükselmiştir. Endüstri başı çeken sektördür.

2.1. Türkiye kapitalizminin gelişme özellikleri

Halk devrimine yol vermemek koşuluyla, kurtuluş savaşında emperyalist işgalcileri kovmak, pazarını başkasına kaptırmamak Türkiye burjuvazisinin işine geldi.

Emperyalist işgalciler kovulunca, burjuvazi devletin tüm olanaklarından yararlanarak kapitalizmi geliştirme yolunu tuttu. Ekonomik, toplumsal, siyasal her türlü şiddet ve kandırmacayı uygulayarak ilkel sermaye birikimini sürdürdü.

Emperyalist işgalcilerin kovulmasına bir köylü devrimi eşlik etmediği için, tarımda kapitalizmin gelişmesi evrimci yoldan oldu. Köylülük, bir kanş toprak parçası üzerinde didinecek, sancılı bir süreç içinde ayrılmaya bırakıldı.

Emperyalizmle bağlarını hiç ölmeyen burjuvazi 1950'ye gelirken, yüklü bir sermaye birikimi sağlamıştı. Büyük burjuvazi ve bağlaştığı olan büyük toprak sahipleri bu dönemde emperyalizmle iyice kucaklaştılar.

Özellikle 1950 sonrasında Türkiye'de hızlı bir ekonomik gelişme yaşandı, ancak bu gelişmeye büyük dengesizlikler eşlik etti. Bu dönemde,

emperyalizmle işbirliği içinde büyük burjuvazi hafif endüstri temelinde hızla tekelleşme yolundan yürüdü.

Kapitalizm Türkiye'de serbest rekabetçi dönemi yaşamadan *daha baştan* tekelci olarak gelişti. Bankalar, devlet ve yabancı sermaye ile birlikte, tekellerin doğuşunda ve gelişmesinde en önemli rolü oynadı. Bu nedenle tekelleşme sürecinin kendisi banka ve endüstri sermayesinin içiçe geçme, yerli *finans-kapitalin* ortaya çıkma süreci oldu. Bu süreç, 1960'larda ülke ekonomisinde tekellerin ağırlık kazanmasını, 1970'lerde finans-kapital egemenliğini getirdi. Aynı zamanda sermaye ve mal ihracı olarak dışa açılma, emperyalistleşme gereksinimi ağırlık kazanmaya başladı.

Finans-kapital, Türkiye'deki orta gelişmiş tabanın üzerinde doğmuş, o tabanı kendi çıkarlarına bağımlı kılmış, bu doğrultuda örgütlenmeye yönelmiştir.

Bugün Türkiye'de finans-kapitalin yanısıra yaygın bir küçük kapitalist ve ondan da yaygın bir küçük üretim vardır ve bu ülkenin orta gelişmişliğinin bir göstergesidir.

* * *

Ondokuzuncu yüzyıldan bu yana sürmekte olan Prusya tipi kapitalistleşme ile, endüstride yaşanan süreç, kabaca 10 yıl geriden tarımda da izlendi. 1950'lerde kapitalist gelişme yolunda bir patlama geçiren ülke tarımına asıl gelişme 1960'larda geldi. Bugün tarımda da kapitalist üretim ilişkileri egemendir. Finans kapital tarıma da dalmış, Türkiye tarımında tekelleşme oldukça ilerlemiştir.

Türkiye Kürdistan'ında yarı-feodal kalıntılar yer yer sürmektedir. Ancak kapitalizm bu ilişkilerin hepsini kendi işleyişi içine almış, böylece sömürsünü iyice barbarlaştırmıştır.

* * *

Savaş sonrasında kurulan Türkiye Cumhuriyeti içinde Türk burjuvazisi

iç sömürgesi olan Türkiye Kürdistan'ını yağmaladı, talan etti. Bu sömürge siyaseti sonucunda Kürdistan'ın insanı büyük yıkıma uğradı, üretici güçlerin gelişmesine sekte vuruldu.

Türkiye bütününe etkisiyle, Kürdistan'da kapitalist gelişme 1960 sonrasında daha hızlı yol aldı. Ulusal baskı azalmadı. Özellikle devlet-tekeli kapitalizminin Türkiye'de egemen olduğu 1970'ler sonrasında Kürdistan, finans-kapital tarafından yeni bir tarihsel temelde, yeni yöntemlerle sömürülmektedir. Tekelci kapitalizmin sömürü mekanizmaları Kürdistan'ın geri temelinde yankılanınca Kürt emekçisi için daha sancılı sonuçlar doğurmaktadır.

* * *

Türkiye finans-kapitali eski iç sömürgesi Kürdistan'ın yanına 1974'den sonra yeni bir sömürge daha, Kuzey Kıbrıs'ı katmaya başladı. İşgal bölgesinin ekonomisi Türkiye'ye sıkıca bağlandı.

Kuzey Kıbrıs'ın işgali, Türkiye burjuvazisinin kendisini yeni bir temelde, yeniden gözlerini ülke dışına dikebilecek bir güç olarak görmeye başladığının kanıtıdır.

Türkiye'de devlet-tekeli kapitalizmi

Cumhuriyetin ilk yıllarında devlete 1923 İzmir Ekonomi Kongresi'yle oldukça liberal bir siyaset biçildi. Devlet burjuvazinin güçlenmesi için elverişli koşulları "dolaylı" yoldan sağlamayı üstlendi.

Ne var ki, ülkede yeterli sermaye birikiminin yokluğu ve 1929 bunalı-

cinde etkin rol almaya başladı.

1960-70 dönemi, finans-kapitalin egemenlik kurma çabalarıyla belirlenir. Bu dönemde, yeniden planlama ve genel olarak hızla artan devlet işletmeleri gözlenmektedir. Devlet, banka, endüstri, yabancı sermaye, "ordu" sermayelerinin karmaşı kurulumları ortaya çıkmıştır. Türkiye'de ordunun üst katlarını tutmuş militarist klik, finans-kapitalle kaynaşmıştır.

1970'lere geldiğimizde devletin rolü nitelik olarak farklıdır. Bu yeni aşama, tekellerle devletin her geçen gün biraz daha içiçe geçmesi, kaynaşması, devletin tekellerin eline geçmesiyle belirlenir. Tekellerin gücüyle devletin gücü *tek bir mekanizmada* bütünleşmiştir. Devlet, *tekeli sermayenin genişletilmiş yeniden üretim sürecinde* somut görev üstlenmiş, bu sürecin en önemli parçası olmuştur.

Türkiye'de *devlet-tekeli kapitalizmi* vardır.

2.2. Türkiye'de devlet-tekeli kapitalizminin sonuçları

Türkiye'de devlet-tekeli kapitalizmi oluşumu Batı'daki sonuçları doğurmuyor, doğuramaz. Emperyalist ülkeler geçmişte emperyalistleşme yoluyla iç savaşı, kapitalizmin yıkımını önlediler, ama bu sonuç Türkiye için geçerli değildir.

Dünya emperyalist sisteminin bugünkü gelişme aşamasında, Türkiye'nin emperyalistleşebilmesi çok güçtür. Yapılan kısıtlı "sermaye ihraçları"yla da Türkiye, "emperyalizmin atlama tahtası" olmaktan öteye geçememektedir.

Olgunlaşmış ama gerçekleşmemiş olan "emperyalistleşerek sorunları çözme" isteği gerçekleşse de ülkeyi bir alt emperyalist ülke olarak yeni karmaşık çelişkiler içine sokacak bir istektir. Türkiye finans-kapitali varlığını sürdürürebilmek için asıl olarak ülke içinde sömürdüyü aşırı yoğunlaştırmak, bu arada iyice keskinleşen sınıf çelişkilerini de "bastırmak" zorundadır.

Aşırı yaygın küçük üretim tabanı üzerinde devlet-tekeli kapitalizminin ekonomiye egemen olduğu, finans oligarşisinin devleti elinde tuttuğu, emperyalistleşme gereksiniminin karşılanmadığı, üstelik yerli tekellerle içiçe geçmiş emperyalizmin her yoldan sömürdüyü ve askersel güdümü altında tuttuğu orta derecede gelişmiş bir ülke olan Türkiye, ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımların kısılcısından kurtulamaz. Türkiye'de kapitalizm çıkmazdadır, devrimle çözülebilir bir durum süregendir.

Böyle bir ekonomik yapı sürekli olarak totaliter, faşizan, faşist rejimler üretmekte, kısa süreli yaşanan "demokratik" aralar ise burjuva anlamda bile güdük bir demokrasi olmaktan öteye gitmemektedir.

Kapitalizmin çerçevesi içinde ya emperyalistleşme, ya çürüme. Komünistlerin buna yanıtı: "Ne emperyalistleşme, ne çürüme, Sosyalizm"dir. Sosyalizm Türkiye'de üretim güçlerinin gelişmesinin önündeki engeli aşmak için gereklidir. Emperyalizm ve yerli finans-kapital bağımlılığından kurtulmadan Türkiye'de gerçek bir gelişme yolu açılmaz. Türkiye emperyalizmin zayıf halkası olmaksızın kurtulamaz.

Türkiye'de orta yol geçicidir. Türkiye toplumunun önünde iki yol vardır. Ya halkın aşırı sömürsünü garanti altına alan faşizm, ya halkın devrimci enerjisini seferber ederek sorunlarını çözecek devrim.

3. Türkiye devriminin karakteri

3.1. Devrimci aşama: İleri demokratik halk devrimi

Kapitalist bir ülke olan Türkiye'nin önündeki *toplumsal devrim* aşaması sosyalizmdir.

Türkiye'de sosyalizmin maddi önkoşulları vardır. Bu önkoşullar en somut anlatımını devletin ekonomideki rolünde ve devlet-tekeli kapitalizminde bulur.

Devrimin ilk ve temel sorunu iktidar sorunudur

Türkiye'de *ana düşman* yerli finans oligarşisi ve emperyalizmdir. Türkiye devriminin önündeki adım, halk sınıflarının savaş birliği ile bu düşmanı erkten alaşağı edecek, iktidarın sınıf karakterini değiştirecek *siyasal devrimdir*.

Türkiye'nin somut koşullarında partimizin *ileri demokratik halk devrimi* olarak adlandırdığı siyasal devrim anti-emperyalist, anti-tekeli, anti-faşist, anti-sömürgeci bir devrimdir. İDHD'nin nesnel mantığı toplumsal devrime yolu temizlemek, kesintisiz bir süreç içinde sosyalizme açılmaktır.

İDHD proletarya hegemonyası altında gerçekleşirse, toplumsal ruha sahip bir siyasal devrim olur. Öncülüğünü küçük burjuva radikalizminin ele geçireceği bir siyasal devrimin böyle bir derinliği olmaz.

Bu nedenle, işçi sınıfının toplumsal devrimdeki ilk adımı, kendisini yönetici sınıf konumuna yükseltmektir. Bu da demokrasi savaşımını kazanmak demektir.

Siyasal devrim gerçek demokrasi sorunudur

Türkiye'de yaşamın her alanında *demokratikleşme* toplumsal gelişme için kesin bir zorunluluk olmuştur. Ülkemizde anti-feodal çerçeveden çoktan çıkmış olan demokrasi savaşımı artık ancak kapitalizmden sosyalizme geçiş olan bir üst çerçeve içinde verilebilir.

Türkiye'de siyasal devrim sorunu *gerçek demokrasiyi* yerleştirme sorunudur.

Kapitalizm, demokratik dönüşümlerle değil, ekonomik-toplumsal devrimle yıkılabilir. Ancak, demokrasi kavgasını başarıyla vermeyen bir işçi sınıfı halkın öncülüğünü kazanıp İDHD'yi gerçekleştiremez. Siyasal devrimin başarılabilmesi, devrimin ardından yeni bir devletin kurulabilmesi halkın çoğunluğunun devrim sürecine ve devlet işlerine aktif katılımını gerektirir.

Siyasal devrimin toplumsal devrime ilerleyebilmesi de demokrasiyi geliştirmeye doğrudan bağlıdır. Kapitalizm, üretim araçları üzerinden özel mülkiyeti kaldırmadan yıkılmaz. Üretim araçlarının yönetimi için tüm halkı devlet yönetiminin demokratik örgütlenmesi içinde seferber etmeden bu alanda hedeflerimizle tam tutarlı sonuçlara ulaşılamaz.

Neden "İleri demokratik" ve neden "halk devrimi"

Demokratik devrim burjuva özlü devrimdir. "Burjuva demokratik devrimin içeriği, ülkenin toplumsal ilişkilerinin (sistemlerinin, kurumlarının) feodalizmden arınmasıdır." İleri demokratik halk devriminin, kapitalizmin önündeki engelleri temizlemek gibi bir görevi yoktur. O, finans-kapitale karşıdır.

Kapitalizm feodalizme kıyasla, tekelleri kapitalizm serbest rekabetçi kapitalizme kıyasla ileridir. Finans oligarşisine karşı bir devrim, proletarya hegemonyasında sosyalizme doğru yürüyemezse, tekeldışı burjuvazinin ya da onunla doğrudan ya da dolaylı işbirliği içinde küçük burjuvazinin işine yarayan bir yola girerse, bu son çözümlemede gerilik olur.

Demokratik devrim genel olarak orta burjuvazinin, özellikle kır burjuvazisinin de işine yarar. İleri demokratik halk devriminin böyle bir işlevi yoktur.

Bunlar ileri demokratik devrimin daha ileri içeriğini gösterir.

Devrimimizi gerçek bir "halk" devrimi yapan temel özellik de şuradadır: İDHD'nin canalıcı hedefi, siyasal devrim aşamasında burjuva devlet aygıtının parçalanmasıdır. Kapitalizm koşullarında, burjuvazinin bürokratik askersel aygıtının parçalanması, her devrimi gerçek halk devrimi yapan ilk koşuldur.

Devrim iktidarının sınıf karakterini işçi sınıfının bilinci ve örgütlülüğü belirleyecektir

İDHD'nin ilk adımda gerçekleştireceği dönüşümler programı, kapitalizmin teorik çerçevesini aşmayan ama pratik çerçevesini aşan demokratik bir programdır.

İDHD programı, bu nedenle hâlâ sosyalizm değildir ama işçi sınıfı hegemonyasındaki bir iktidar altında artık kapitalizm de değil, sosyalizme doğru dev bir adımdır. Türkiye'de işçi sınıfı hegemonyasında İDHD ile toplumsal devrim, tek bir devrimin iki aşamadır.

İDHD iktidarının sınıf karakterini işçi sınıfının bilinci, halk yığınlarına öncülük yeteneği ve örgütlülük düzeyi belirleyecektir.

Türkiye'de proletarya ülkenin somut durumunun belirlediği bağlaşıklıklar içinde iktidarı alacaktır. Her devlet (diktatörlük) bir iktidar blokidir, ancak her devlet tek bir sınıfın diktatörlüğüdür. İki sınıfın birlikte iktidarı geçici bir durumdur.

Yerli finans-kapitale ve emperyalizme karşı İDHD'de proletaryanın yeterli bir güçle iktidarı alamadığı, toplumsal bağlaşıklıkların siyasal düzeyde de yansıdığı durumlarda ortaya çıkabilecek "işçi-emekçi diktatörlüğü" böyle geçici iktidardır.

Bu geçici iktidar da, eğer proletarya hegemonyası altındaysa, tarihsel açıdan yine proletarya diktatörlüğünün bir çeşididir ve belki ikinci bir kavgayı içerecek ama toplumsal devrimin başlangıç noktası olacaktır.

Türkiye'de proletarya hegemonyasını sağlayamamış bir siyasal devrim toplumsal ruha sahip olamaz. Ya sınıf güçlerinin yeniden guruplaşması yolundan proletarya hegemonyasının güçlenmesiyle proletarya diktatörlüğünün bir çeşidine dönüşür, ya kazanımlarını burjuvaziye teslim eder.

Çağımız kapitalizmden komünizme geçiş çağıdır ve bu geçiş çok

değişik biçimler gösterecektir. Proletarya iktidarı alırken, bağlaşıkları ülkenin durumuna göre değişebileceği gibi, dünyanın durumuna göre de değişebilir. Türkiye işçi sınıfı, ülkenin yapısı ve dünya koşullarına göre belirlenen bağlaşıklıklar içinde iktidarı alıyorsa bu proletarya devrimidir, proletarya diktatörlüğü kurulur.

Türkiye'de tarihsel olarak kapitalizmin çözümlenmesi gereken sorunlar vardır. Bunlar proletarya devriminin açınımlarını kazanması, tüm halkın ayağa kalkması için kaldıraç olacaktır.

Orta derecede gelişmiş bir ülke olan Türkiye'de proletarya devrimi yalnızca işçi sınıfının ve yoksul kırkent emekçilerinin değil, tüm orta sınıfın (küçük burjuvazinin) da çıkarlarını temsil edecektir.

3.2. Sınıfların konumu ve devrimde halkın birliği

Burjuvazi

Türkiye halkının ana düşmanı yerli finans-kapital, emperyalizme organik olarak bağlıdır. Bu bağlılık, uluslararası kapitalist işbölümü ve ekonomik zorunluluklar içinde ortaya çıkar. Ülke içinde işçi sınıfının, ülke dışında sosyalist sistemin güçlü varlığı bu bağlılığı pekiştirir.

Geneliyle Türkiye burjuvazisi tekeller üzerinden yürüyen bir ilişkiyle emperyalizme bağımlıdır. Türkiye sermayesi (tekelleri ve tekeldışı) emperyalist finans-kapitalin genişletilmiş yeniden üretim sürecinin parçasıdır.

Bunun sonucu, yerli burjuvazinin elinde toplanan artık değerinin bir bölümünün emperyalist sermayeye transferidir, ki bu yerli burjuvazi ile emperyalizm arasındaki çelişkilerin ekonomik temelidir.

Türkiye burjuvazisinin emperyalizme bağımlılığının mekanizması, burjuvazinin çeşitli guruplarını değişik biçimde etkilemektedir. Türkiye'de emperyalizme bağımlı kapitalizm derinleştikçe, hem kendi içinde, hem enternasyonal alanda işbölümü ve entegrasyon ilerledikçe, burjuvazinin iç çelişkileri de giderek iç ve dış tekelleri sermayenin içindeki çelişkilerin izdüşümü olarak ortaya çıkmaktadır.

Tekelleri sermaye ile tekeldışı sermaye tekelleri kapitalizmin egemen olduğu yapının parçalarıdır. İkisi arasında çelişkiler olduğu gibi, yarar ilişkisi de vardır. Aralarındaki çelişkiler tekelleri egemen olduktan sonra, bu yarar ilişkileri içinde doğmaktadır.

Bu durum, tekeldışı sermayenin bir bütün olarak tekelleri sermayeye karşı direnişini olanaksızlaştırmış, siyasal birliğini kırmıştır.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi devrimci değildir, devrime karşıdır. Halk sınıflarının saldırısı şiddetlendikçe, bu kesimin daha büyük bölümü giderek daha aktif biçimde karşı-devrim saflarına geçecektir.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi demokrat değildir. Türkiye'de liberalizm ile demokratlık birbirinden ayrılmıştır. Tekeldışı burjuvazinin liberalizmi tekeller karşısında nefes alabilme isteğinden doğar ve hem ekonomik, hem de siyasal alanda iyi örgütlenmiş bir kurallar sistemi (yasalar vb.) isteğinde somutlaşır.

Türkiye'de tekeldışı burjuva liberalizminin demokratlıktan ayrılmış oluşunun göstergeleri, onun emper-

yalist siyasete olan gönüllülüğü, tekellere ve dolayısıyla faşizme karşı tutarlı bir savaş vermektense uzak oluşu, Kürt halkına karşı şövenist tutumdur.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazi anti-emperyalist değildir.

Tekeldışı burjuvazi sömürülen değil, sömüren bir kesimdir.

Türkiye'de tekeldışı burjuvazinin bu özelliklerini görmek, onu tekellerle aynı kefeye koymak değildir. Tekeldışı burjuvaziyle emperyalizm ve tekelleri burjuvazi arasında önemli çelişkiler vardır ve bunların toplumsal-siyasal yaşamda oynadıkları bir rol de vardır.

Emperyalizme ve tekellere karşı savaşımında tekeldışı burjuvaziyle sınırlı ve geçici uzlaşmalar yapılabilir. Ancak, böyle uzlaşmaların "anti-tekeller, anti-emperyalist" bağlaşıklık içinde bir anlamı yoktur.

Sınıf savaşı çözümleyici ana yaklaştığı zamanlarda, egemen sınıf içinde, hatta baştan sona tüm eski toplum içinde çözümlenmeye öyle belirgin bir durum alır ki, egemen sınıfın küçük bir bölümü sınıfıyla bağlarını koparıp, geleceği elinde tutan sınıfa katılır. Bu tarihsel yargı Türkiye için de doğrudur. Ülke devrim anına yaklaştıkça tekeldışı burjuvazinin çoğunluğu ve etkin siyasal güçleri karşı-devrim safında aktif yer alırken, küçük bir kesim halk saflarına geçecektir. Bu gerçek ne genel yargıyı değiştirir, ne de komünistlerin siyasal setlerini bu kesim üzerinde kurmalarını gerektirir.

Komünistlerin tekeldışı burjuvaziye karşı taktiklerinin birinci ve temel yönü onu halk sınıflarından soyutlamak, ikinci yönü, onu ana düşman olan tekelleri burjuvazi ve emperyalizmden tarafsızlaştırmak, ana düşmanla aynı safta durmasını önlemektir.

Küçük burjuvazi

Türkiye, Avrupa'da küçük burjuvazinin toplumda en geniş yer tuttuğu ülkedir.

Kırsal alanlarda olduğu gibi kentlerde de yoğun bir küçük burjuva yığın bulunmaktadır. Bürokrasi ve aydınların büyük çoğunluğu küçük burjuvazi kapsamı içinde yer almaktadır.

Finans-kapitalin üstünde durduğu tabanı, yaygın küçük ve orta üretimi çıkarına uygun yönde biçimlendirmesiyle geleneksel küçük burjuvazi hızla erimekte, proleterleşmektedir. Bu durum, bu kesimde şiddetli tepkiler doğurmaktadır. Öte yanda, eriyen geleneksel küçük burjuvazinin yerini yenisi ve finans-kapital ağı içinde örgütlenmiş almaktadır. Bu iki yönlü etki, küçük burjuvazi içinde karmaşık ve çelişkili süreçler yaratmaktadır. Genelinde tekelleri burjuvazinin bu sınıf üzerine etkisi bunaltıcıdır.

Küçük burjuvazi ara sınıftır, sallantılıdır. Burjuva etkilenmelere her zaman açıktır. Doğası gereği ideolojik saldırılardan, siyasal baskılardan etkilenir. Tam ve tutarlı demokratlıktan uzaktır. Ancak tüm burjuva iktidarlar da bu sınıfın ekonomik-demokratik haklarına saldırmakta, hızla mülksüzleşmeye itmektedir. Bu, küçük burjuvazinin devrimci potansiyelini belirler.

Türkiye'de kent ve kır küçük burjuvazisi (Kürt halkının geniş bölümü içinde olmak üzere), nesnel olarak halk sınıflarının özgürce ör-

gütlenebilecekleri bir demokrasiden yanadır.

Küçük burjuvazi devrimimizin temel bir sorunudur. İşçi sınıfı küçük burjuvaziye kendi yanına kazanmadan devrimi gerçekleştiremez. Bunun için, küçük burjuvazinin tekelleri ve emperyalizme karşı olan çıkarlarını savunmak, geniş küçük burjuva yığınlar üzerindeki burjuva etkileri kırmak sonuç belirleyici önem taşır.

İşçi sınıfı

Tüm zenginliklerin gerçek yaratıcısı olan işçi sınıfı, Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi oranında büyüyen, ayrıca üretimde tuttuğu yer nedeniyle toplumdaki ağırlığı sayısıyla ölçülemez denli büyük olan, kapitalizmin iki temel sınıfından biri, kapitalizmin tek devrimci sınıfıdır.

Tarım işçileri de içinde olmak üzere Türkiye işçi sınıfı devrimin ideolojik, siyasal, örgütsel, askersel öncüsüdür. Ülke koşulları buna olanak vermekte, bunu gerektirmektedir.

Finans oligarşisi, onun devleti, emperyalizmle bir olmuş, tüm ülkeyi sömürüyor. Buna karşı endüstri proletaryası tüm sömürülenlerin haklarını savunma, onlara kurtuluş yollarını gösterme ve kurtuluş için ortak savaşı yönetme görevini, toplumsal gelişmenin bayrağını taşıyor.

Türkiye proletaryası yalnızca kendi çıkarlarını savunarak, dört bir yanında yürüyen haksızlığa, sömürüye, zulme seyirci kalarak tarihsel görevini yerine getiremez. Onun tarihsel gücü, her çeşit baskının, ezginin, sömürünün ardıcıl düşmanı olmaktan gelmektedir. Toplumdaki sömürü odağı olan finans-kapitalin karşısına ancak o ağı tümüyle düşmanı olarak çıkarsa güçlü olabilir. İşçi sınıfının bu can alıcı görevini kavraması ve yerine getirmesi, devrim sürecinde proletarya hegemonyasını kurması anlamına gelir.

Proletarya hegemonyası ve birlik

Komünistler işçi sınıfının gerçek birliğinden, onun Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temelinde çalışan partisinin güçlenmesini anlar. İşçi sınıfının gerçek siyasal birliği, onun kendi partisi olan komünist partisinde, onun sınıf siyaseti çevresinde oluşur.

Proletarya hegemonyası, işçi sınıfının iradesini öteki sınıf ve katmanlara benimsetmesidir. Bu, yaşamda, işçi sınıfı partisi ve onun çevresini saran örgütler aracılığıyla gerçekleşir.

TKP'yi, onun savaş yolunu olabildiğince geniş yığınlara maletmek, işçi sınıfı hegemonyasını sağlamanın en önemli aracıdır.

İşçi sınıfının hegemonyayı sağlamanı, yığınların önüne geçebilmesi için, varolan güçlerin tutarsızlığını yığınlara gösterebilmesi, kendisini ayırabilmesi gereklidir.

Bağlaşıkların yetersizliğini yığınlara göstererek onların gerçek sınıf kavgasına yönelmelerini sağlama, aynı zamanda devrimi ilerletme sorunudur.

Hegemonya ile birlik çelişmez. Tam tersine hegemonyayı gerçekten sağlayacak güç olmadan kalıcı birlikler kurulamaz. İşçi sınıfının başı çekecek güçte olması, başarılı birlik için baş koşuldur.

(Devam edecek)

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 70. yıldönümünü, onun devrimci özünü, Leninizmin ilkelerini canlı tutarak kutluyoruz.

Demokrasiyi burjuvadan beklemiyor, devrime yürüyoruz

Uğur Gürgen

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 70. yıldönümünü, onun devrimci özünü, Leninizmin ilkelerini canlı tutarak kutluyoruz.

Bolşeviklerin öncülüğünde Rus proletaryası, işçi sınıfının kurtuluşunun ancak devrimle olabileceği ilkesini, Lenin ve Marks'ın öğretisini yaşama geçiriyor, Ekim 1917'de burjuvaziye karşı bir zafer kazanıyordu. Tarihte ilk kez proletaryanın devleti kurulurken yeni bir dünyanın da temeli atılıyordu.

Lenin bunu, şu sözlerle dünya işçilerine bildiriyordu:

"Yüzyıllar boyunca devletler, burjuva modeline göre kuruldu. İlk kez burjuva olmayan bir devlet modeli keşfedildi. Hükümet aygıtımız hatalı olsa bile bir kere yaratılmıştır, tarihte en büyük icat yapılmıştır, bir proleter devleti yaratılmıştır. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.33, s.301)

"Eskimiş, modası geçmiş fikirler"(!)

Lenin önderliğinde kurulan proletarya diktatörlüğünün büyük kazanımları bugün ne yazık ki tehlikededir. Devrimin dersleri ve Lenin'in öğretisi, bugünkü Sovyet yöneticileri tarafından "eskimiş ve modası geçmiş fikirler" olarak değerlendiriliyor. Durum böyleyken onların Ekim Devrimi'nin yıldönümünü kutlamaları büyük bir iki yüzlülüktür. Ekim Devrimi gerçek anlamda ancak ilkeleri yaşatılarak kutlanabilir.

Bugün Sovyetler Birliği'nin ve dünya komünist hareketinin içinde bulunduğu bunalımın en temel nedeni proletarya demokrasisinin uygulanmaması ve uygulanmıyor olmasıdır.

Sovyetler Birliği'nde devrimden sonra uzun yıllar, özellikle savaş komünizmi ve soğuk savaş yıllarında proletarya diktatörlüğü işçi sınıfının çıplak diktatörlüğü biçiminde uygulanmak zorunda kaldı. Ama soğuk savaşın ardından gelen yıllarda çıplak diktatörlük, demokratik diktatörlüğe dönüşebildi, dönüşmeliydi. Zorunluluk olduğu dönemlerde de bunun nesnel koşulların bir dayatması olduğu açıkça söylenmeliydi.

Bu yapılmadığı gibi dünya komünist hareketi, Sovyetler Birliği'nde ve diğer sosyalist ülkelerde uygulanan, burjuvazinin sağladığından bile geri olan demokrasiyi, sosyalizmin ve proletarya diktatörlüğünün zorunlu bir koşuluymuş gibi gösterdi. Oysa tam tersidir. Sosyalizmin ve proletarya diktatörlüğünün olağan devlet biçimi demokrasidir. Hem de en demokratik burjuva demokrasilerinin bile sağlayamayacağı kadar geniş ve tam bir demokrasi. Yürükoğlu yoldaş *Sosyalizm ve Demokrasi* adlı kitabının giriş bölümünde bunu şöyle açıklıyor:

"İşin özünde sosyalizm-demok-

Nabi Yağcı, Berlin'de Hürriyet gazetesine verdiği röportajda "Türkiye'de demokratik bir istikrarın savunucusuyuz. Artık demokrasimiz topallamasın" diyor. Yağcı, "istikrarı" savunur ve "demokrasimiz" artık topallamasın derken, Türkiye tipi güdük burjuva demokrasisine sahip çıkıyor. Kendilerinin burjuva demokrasisinin bir eklentisi olduğunu sergiliyor. İşçi sınıfımız gerçek demokrasiye, resmilerin savunduğu burjuva diktatörlüğünü yıkıp parçalayarak erişecektir.

rasi ilişkisi oldukça düz, yalın, kolay bir ilişkidir. Proletarya diktatörlüğü, çoğunluğun çıkarlarını savunan devlettir. Demokrasi, çoğunluğun yönetimi demek olan devlet biçimidir. Sosyalizm, çoğunluğun çıkarları ve yönetebilmesi için en başta üretim araçlarından özel mülkiyeti kaldırmak demektir. Proletarya diktatörlüğünün uzun dönemde tek geçerli biçimi ancak demokrasi olabilir. Tam ve tutarlı uygulanacaksa demokrasi proletarya diktatörlüğünü ve sosyalizmi gerektirir. Sosyalizmin yaşayabilmesi ve komünizme ilerleyebilmesi için proleter diktatörlüğü ve onun demokrasisi zorunludur. Dolayısıyla, demokrasi ile sosyalizm arasındaki ilişki teorik olarak bir sorun getirmemektedir."

Sosyalizmle demokrasi arasında teoride hiçbir açıklık yoktur. Tam ve gerçek bir demokrasi isteyen birisi sosyalizmi istiyor demektir. Sosyalizmi isteyen de tam ve gerçek bir demokrasi istiyor demektir. Ancak, Sovyetler Birliği'nde ve Doğu Avrupa ülkelerinde nesnel durumun dayattığı ve geçici olması gereken otoriter uygulamalar süregelenleştirdi. Bu durum teori düzeyine yükseltip proletarya diktatörlüğüne ve sosyalizme maledildi. Bu kez emperyalizm, ideolojik saldırısında, sosyalizmin ve komünistlerin teoride ve pratikte demokrasiyeye karşı oldukları propagandasından yararlandı.

Haklı çıkış yanlış sonuç

Yüro-komünist partiler haklı olarak başlattıkları demokrasi tartışmasıyla konunun gündeme gelmesini sağladılar. Bu tartışmayı başlattıkları yıllarda Avrupa komünist partileri dünya komünist hareketinin tarihinde görülmedik düzeyde yığınsallaştılar. Bu da gösteriyor ki *demokrasi savaşımı, işçi sınıfının gönlünü kazanmada kilit önem taşıyor.*

Ama, yüro-komünist partiler haklı bir noktadan kalktukları halde sonuçta işi Leninizmin ve proletarya diktatörlüğünün redine vardırıldılar. Bu, düzenle uzlaşmak ve burjuva demokrasisini yeğlemek demektir. Bugün yüro-komünist partilerin vardıkları nokta, modern sosyal demokrasidir. Nereden nereye!

Demokrasi komünizme ilerlemenin önkosuludur

İşçi sınıfının, tam kurtuluş için, komünizm için yürüteceği savaşım da demokrasi temel önetim

taşır. Demokrasi, komünizme ilerlemenin önkosuludur.

Ama, işçi sınıfı, devrimi yapıp iktidarı aldığı zaman devlet yönetimini hemen devralacak durumda değildir. Bu nedenle, ilk dönemde işçi sınıfının kendisi değil, onun adına bu alanda uzmanlaşmış bir bürokrasi kadrosu devlet aygıtını yönetir. Süreç içinde sınıf hızla eğitilmeli ve yönetici konumuna yükseltilmelidir. Bu da ancak aktif yığın demokrasisi yolundan olabilir.

Aktif yığın demokrasisi giderek işçi sınıfının yönetici sınıf olmasını ve toplumdaki sınıf farklarının kalkmasını getirecektir.

Türkiye tipi güdük burjuva demokrasisi, bırakın komünistlerin istediği, halkın özlediği demokrasi bile değildir. Emperyalistleşemeyen burjuvazi, işçi sınıfına ve emekçi halka demokrasi veremez. Gerçek demokrasiyi, işçi sınıfı devrimle getirecektir.

Ancak böyle bir demokrasi ile kapitalizmin yaşam olanakları ve kalıntıları büsbütün kaldırılabilir. Lenin şöyle diyor:

"Demokrasinin tam gelişmesi... tüm nüfus yığınının bütün devlet işlerine ve kapitalizmi kaldırmanın bütün karmaşık sorunlarına gerçekten eşit ve gerçekten evrensel katılımı-

dır." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.23, s.25)

Nasıl ki burjuva diktatörlüğünün olağan devlet biçimi burjuva demokrasisi ise ve rejimin istikrarlı bir şekilde devamını bu biçim sağlıyorsa, proletarya diktatörlüğünün olağan devlet biçimi de sosyalist demokrasidir ve rejimin istikrarlı bir şekilde devamını bu biçim sağlar.

Demokrasinin sahibi işçi sınıfıdır

Burjuvazinin ekonomik bunalımı derinleştikçe, halkın muhalefeti de yükselmektedir. Demokratik hak ve özgürlüklere konan yasaklara karşı Türkiye işçi sınıfı demokrasi istemini yükseltmekte ve kurtuluşunun tek yolu olan devrime doğru ilerlemektedir.

İşçi sınıfının demokrasi istemi öyle güçlüdür ki burjuvazi eski siyasiler üzerindeki yasakları kaldırarak sunduğu burjuva seçenekleri çeşitlendirmeye ve kendine yönelecek dikkatleri dağıtmaya çalışmaktadır.

Şurası bilinen bir gerçek ki işçi ve emekçilerden yana hiçbir çözüm getirmeyen bu "demokrasi" hokkabazlarını halk hızla tanıyor. Tek çözümün kendi iktidarını kurmada olduğunun bilinci gün geçtikçe yerleşiyor.

Türkiye'deki gelişmeler böyle seyrederken, resmiler, - yeni adlarıyla TBKP - SHP, DSP ve DYP gibi burjuva partileriyle "en geniş bir demokratik platform" oluşturmaya ve burjuvaziyi uzlaşmaya çalışmaktadır.

Resmiler burjuva demokrasisinin bir eklentisidirler

Nabi Yağcı, Berlin'de *Hürriyet* gazetesine verdiği röportajda "Türkiye'de demokratik bir istikrarın savunucusuyuz. Artık demokrasimiz topallamasın" diyor.

Yağcı, "istikrarı" savunur ve "demokrasimiz" artık topallamasın derken, Türkiye tipi güdük burjuva demokrasisine sahip çıkıyor. Kendilerinin burjuva demokrasisinin bir eklentisi olduğunu sergiliyor.

Türkiye işçisininin 1982 Anayasası'nın yasaklarına karşı grevler yürüttüğü bir ortamda demokratik "istikrar" kimin belgisidir? İşçilerin belgisi olamaz. İşçi sınıfının beklediği, burjuva demokrasisinin istikrarı değil devrimle kazanacağı sosyalist demokrasidir. "İstikrar" burjuvazinin belgisidir. Yağcı, burjuvaziye sahip

çıkıyor.

Proletarya diktatörlüğünü kavram olarak parti programından çıkardıklarını belirten Yağcı, bu kavramın günümüz gerçeklerine oturmadığını, insanlığın değişmekte olduğunu, daha barışçı, daha hümanist ve daha demokratik olduğunu söylüyor. (*İkibine Doğru*, 11-17 Ekim 1987)

Yağcı, proletarya diktatörlüğünün barışçı, hümanist ve demokratik olmadığını iddia ediyor. Ne oldu? Daha dün kadar Sovyetler Birliği'nde bunlar vardı.(!) İşçi sınıfının demokratik devletinden daha demokratik, eşi örneği görülmemiş yeni bir devlet biçimi mi keşfettiler? Elbette, böyle birşey olmadı. Resmiler, Sovyetlerden esen rüzgarla bağlı olarak, dün tek partili sistemin doğru olduğunu, "sosyalizmin demokrasiyi içerdiğini", yaşayan sosyalizmin demokratik olduğunu vb., ağızlarında geveliyorlardı. Şimdi, sosyalist ülkelerde demokrasinin olmadığını, ama proletarya diktatörlüğüne de gerek olmadığını(!) keşfettiler. Devrime de gerek duymadıkları açık. Sımsıkı burjuva demokrasisine yapıştılar. Ağızlarından işçi sınıfı düşmanlığı fişkırtıyor.

Resmilerin çarpıtmaları, onların demokrasi anlayışlarının denli sığ ve kof olduğunu gösteriyor.

Demokrasiyi işçi sınıfımız devrimle kuracak

Türkiye tipi güdük burjuva demokrasisi, bırakın komünistlerin istediği, halkın özlediği demokrasi bile değildir. Emperyalizm aşamasına yükselmiş, ama bir türlü emperyalistleşemeyen burjuvazi, işçi sınıfına ve emekçi halka demokrasi veremez. Böyle bir tutum, onun kendi devletini dinamitlemesi ile eş anlamlıdır.

Gerçek demokrasinin tek sahibi işçi sınıfıdır. Gerçek demokrasinin önündeki engelleri temizleyecek olan devrim ve sosyalizmdir.

İşçi sınıfı, devrim ve komünizm savaşını, emekçi halkın demokrasi savaşımının öncüsü ve sözcüsü konumuna yükselbilirse, düzene karşı muhalefet hareketinde kendi hegemonyasını kurabilirse kazanır. Tüm halkın tekil, yerel, kesimsel istemlerini, devrim ve komünizm istemiyle bağlayan komünist partisi, işçi sınıfının demokrasi savaşımının öncüsüdür.

İşçi sınıfı, demokrasi savaşımı içinde eğitilerek devrime yürür. Önce ilk görevi, devrimi gerçekleştirmek, çoğunluğun yönetimi olan sosyalist devleti kurmaktır. İşçi sınıfının iktidarını kurmak zaten başlı başına en büyük demokratik kazanımdır. Ama, yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu yetmez. İşçi sınıfı, kendi devletini kendisi yönetebilir duruma gelmelidir. Bu da aktif yığın demokrasisi ile sağlanır. İşçi sınıfı, aktif yığın demokrasisi temelinde toplumu komünizme doğru götürür.

Yaşamı ve çalışmayı ciddiye almak bir komünistin kişiliğini oluşturan ana öğelerdendir.

KOMÜNİSTİN ÇALIŞMASINDA LAÇKALIGIN YERİ YOKTUR

İdeolojimizle tutarlı bir günlük pratik, dakik, titiz, ayrıntının önemini küçümsemeyen bir tutumla oluşturulabilir.

Mehmet Doğan

Karar alırken parti çalışma normlarına uy, kolektif karar alma sürecini işletmeye özen göster

Bu sayımızda ilk olarak parti içinde karar alma süreci ile ilgili bir olayı ele alacağız.

Bir parti örgütünde parti komitesinin bir üyesinin, genel merkezden yönergesine bağlı olarak önemli bir görev ile, bulunduğu bölge dışına gönderilmesi gerekiyor. Buna yönelik olarak bazı ön hazırlıkların yapılması da zorunlu. Parti komitesinin sekreteri, genel merkez ile yaptığı görüşmede gönderilecek yoldaşın hazır olduğunu söylüyor ve hazırlıkların bir an önce bitirilmesini istiyor. Merkezdeki ilgili yoldaşlar daha da yoğun bir çalışma ile gerekli hazırlıkları bitiriyorlar.

Bu arada genel merkez, çalışmaların kontrolü ve diğer bazı konularda doğrudan bilgi almak amacıyla bölge dışına çıkacak olan bölge komitesi üyesi yoldaş ile de görüşüyor.

Bu görüşme sonucunda o yoldaşın belirli bir dönem için bulunduğu bölgeden ayrılmayaacağı yoksa çok olumsuz gelişmelerin söz konusu olabileceğini öğreniyorlar.

Bunun üzerine komite sekreteri yoldaşın durum yeniden soruluyor. Alınan karşılık bir öncekinin aynıdır. İki yoldaşın görüşleri arasındaki bu çelişkili durum ancak bir sonraki görüşmede çözülebiliyor. Sekreter yoldaş uygulamanın öteki yoldaşın belirttiği süre kadar ertelenmesinin doğru olacağını kabul ediyor.

Ne var ki o ana kadar her şey sekreter yoldaşın aldığı kesin, hatta uygulamayı ivmelendirici tutuma bağlı olarak planlandığı için bu erteleme süresi boyunca yeni bir çalışma devreye sokulamıyor ve partinin önemli bir alanı bu nedenle uzunca bir süre boş kalmış oluyor.

Olayı incelemeye başlarken şunu hemen belirtelim ki bu olayın detaylarına ilişkin bilgi edinebilmemiz bugün için olanak dışıdır. Bu bakımdan daha çok, çalışma norm ve anlayışı açısından yorum getireceğiz.

Hemen anlaşıldığı gibi sekreter yoldaş hatalı bir davranış içindedir. Ve bu hatanın çok daha zararlı sonuçlar vermemiş olması yalnızca merkezin diğer yoldaş ile doğrudan ilişki kurmuş olmasına bağlıdır. Bu nokta bir yönüyle de partide genel merkezin alt kademelerle değişik kanallarla bağ kurmasının ve bilgi akışının bu kanallardan da sağlanmasının yarar ve önemini göstermektedir.

Olayımızda kendisinin sonuçta kabul etmesi ile de görüldüğü gibi sekreter yoldaş yanlış bir değerlendirme yapmıştır.

Burada iki olasılık söz konusudur:

1- Sekreter yoldaş ya komite üyesi yoldaşın görüşünü sormadan kendi başına bir değerlendirme yapmıştır.

2- Ya da sormuş ancak onun görüşünü dikkate almamıştır. Her iki durumda da karar verme sürecinin parti çalışma normlarına uygun götürülmediği açıktır. Bir komite sekreteri bir karar alacağı zaman:

a) Hakkında karar vereceği konuya ilişkin en çok veriyi toplamak için azami çabayı sarfetmelidir. Hele sözkonusu olan birlikte çalıştığı bir komite üyesinin durumu ise bunu vurgulamak bile gereksizdir.

b) Bir konuda karar alırken ulaşılabileceği ve o konuda bilgi ve deneyim sahibi tüm yoldaşlarının görüş ve önerilerini almak için gereken özeni göstermelidir. Hiç kuşku yok, karar alma süreci kolektif bir çalışmayı gerektirir. Ve bunun için oluşturulmuş bir organ da var ise karar, mutlaka o organın ürünü olmalıdır.

c) Konuyu bütün boyutları ile ele almalı, özellikle getireceğinin yanında götüreceğini de düşünmelidir. Soyut, yaşamdan kopuk, herşeyden bağımsız tek başına bir "olabilirlik" özde çok bir şey ifade etmez.

Bu olayda da öyle olduğu görülmektedir. Olaya soyut olarak bakarsak, herhangi bir yoldaşın bir yerden başka bir yere gitmesi mutlak gerekli ise olabilirlik açısından bu hiç te zor bir sorun değildir. En kötü olasılıkla eldeki olanakları o işe seferber etmek sorunu çözmeye yeterlidir. Komite üyesi yoldaş ta herhalde böyle değerlendirmiş ve yoldaşının hazır olduğunu belirtmiştir.

Ama iş yalnızca bununla bitmemektedir. Söz konusu yoldaşın o anda içinde bulunduğu koşullar nedeniyle, bulunduğu bölgeden ayrılması durumunda tekrar elde edilemeyecek kayıplar söz konusudur.

Sekreter yoldaş bu olayda karar alırken somut verilerden kalkarak değerlendirme yapmamış, "önemli değil hallederiz" mantığı ile davranmıştır.

Son olarak çok önemli bir hatayı daha vurgulayalım. Genel merkezin uyarısına karşın sekreter yoldaş en ufak bir duraksama göstermemiş ve değerlendirmeyi bir daha gözden geçirme gereğini dahi duymamıştır.

Bu da söz konusu hatanın raslantısal olmayıp karar alma ve değerlendirme sürecindeki yapısal eksikliğe dayandığını özellikle göstermektedir.

Hele ki bu konuda kendisine örgütünden de bir uyarı gelmiş bulunuyorsa.

Olunması gereken yerde ve zamanda ol, özür arama

İkinci olarak parti yaşamının

günlük işleyişi içinde sıradan bir olayı ele alacağız.

Bir bölgede dört yoldaşımız ertesi günü çeşitli görevlere gideceklerdir. Konum gereği birlikte gitmeleri söz konusudur. Bir gün önceden ertesi sabah nasıl buluşup gideceklerini konuşur ve anlaşılır. Bir yoldaşımız herbirini belirli zamanlarda kaldıkları yerlerden alacaktır.

Ertesi sabah yoldaşımız kalkar hazırlanır, ancak yoldaşlardan biri aynı yerde kalmaktadır ve henüz kalkmamıştır. Biraz daha zaman vardır ve kendisini uyandırmaz. Vakit geldiğinde ikinci yoldaş almağa giderken onu da uyandırır ve kendisinin gidip geleceği süre içinde hazır olmasını söyler.

İkinci yoldaşımızın kaldığı yere geldiğinde onun hazır durumda beklediğini görür. Birlikte dönerler ancak birinci yoldaş yine hazır değildir. Bir süre sonra hazır olur ve yola çıkarlar.

Üçüncü yoldaşın alacakları yere geldiklerinde o da henüz görünürde yoktur. Ve bu yoldaş haberdar edebilmek birincisi kadar kolay değildir. Uzunca bir süre sonra kendisine ulaşılır. Uyuya kalmıştır. Saatinin çalmadığını söyler. Oldukça fazla bir gecikme ile yolculuk başlar.

Gecikme konusu konuşulurken birinci yoldaş çalar saatinin olmadığını ve kendisinin de uyanmadığını söyler. Üçüncü yoldaşın açıklaması daha ilginçtir. İlk söylediğini açık yüreklilikle yaptığı bir eklemeye ille tamamlar ve düzeltir.

Eklediği şudur: Aslında saat çalmıştır ancak "nasıl olsa geç gelirler" diyerek saati susturmuş ve uyumaya devam etmiştir. Saatteki kusur ise yoldaşın uyandırmak için ikinci kez çalmasını olmasındır.

Görüldüğü gibi olay eskilerin deyişiyle "vaka-i adiyeden", yani sıradan, her gün görülen, bir olaydır.

Kimbilir bu yazıyı okuyan yoldaşlarımız bu sayfada bu tür olayların yazılıp irdelenmesini bile sırf bu nedenle yadırgayacaklardır. Kuşkusuz bu onların böylesi durumlara övgü düzdüklerini göstermez. Ama en azından böyle düşünmelerinde bu tür olayları kanıksanmış olmalarının büyük payı vardır.

Ya da "evet bu tür tutumlar yanlış, ancak sınıf savaşımının bugünkü noktasında irdelenmesi gereken bir olay mıdır bu?" diye soracaklardır.

İşte bu ve buna benzer soruların sorulacağını ya da bu tür olayların kanıksandığını, en azından ciddiye alınmadığını bildiğimiz için, tam da bu nedenle bu olayı incelememiz gerektiği kanısındayız.

Herkesin altını çizdiği, önemini vurguladığı, üzerinde titizlikle durduğu sorunlar, çözüme kavuşmak konusunda büyük şansa sahiptirler. Çok bilinen bir sözü

yineleyelim: Bir sorunun varlığını görmek, kabul etmek onu yarı yarıya çözmek demektir.

Daha yazımızın başında ortaya çıkmaktadır ki neyin sorun olduğu ya da olmadığı tartışmalı bir konudur. Gerçekten sınıf savaşımı sürecine bakarsak, ideolojik, siyasal tartışmaların da özünde "sorun nedir?" ya da "ne sorundur ne sorun değildir?" tartışmaları olduğunu görebiliriz.

En genelinden bir örnek verip açıklayalım: Günümüzde ve bundan böyle menşevik resmilere göre sorun burjuvazi ile nasıl bağlaşı kurabilecekleridir. Oysa biz, komünistler için böyle bir sorunun var olabileceğini bile düşünemeyiz.

Buna karşı bizim için bugün de yarın da temel sorun, sömürü çarkını nasıl parçalayacağımız, devrimi nasıl gerçekleştirebileceğimize bakıp şaşkın şaşkın "allah allah, şimdi bu devrim meselesi de nereden çıktı, bu (komünistler!) için sorun edilecek zaman mı ki?" diye söylediklerini de biliyoruz.

Yani bizim için sorun olan onlar için gündem dışı bir konu, onlar için sorun olan da bizim için sınıf savaşımını satmak oluyor.

Şimdi olayımızı incelemeye geçelim. Görüldüğü gibi ikinci yoldaşımız olması gerekeni yapmış, söz verdiği saatte kendisini çağırılmalarına bile gerek bırakmadan hazır olarak beklemişti.

Birinci yoldaşın özürü vardır. Yoldaşın saati olmadığından uyanmamıştır. Ama durup hemen sormamız gerekiyor. Peki buna karşı ne önlem düşünmüştür? Aslında yoldaşlarımızın hareket saatini belirleyen bu yoldaşımızın konumudur. Onun görevi erken saattedir ve diğerleri, birlikte yolculuğun gereği olarak kendileri için gerekli olan saatten önce yola çıkmaktadırlar.

Bu nedenle zamanında yola çıkılmasını herkesten çok bu yoldaşımızın arzulanması ve bunu sağlamak için de en çok onun titizlenmesi gerekir.

Bu doğrultuda yoldaşımız saat arayıp bulabilir, kendisi uyanmakta zorluk çekiyorsa eşinden yardım isteyebilir en azından aynı yerde kaldıkları yoldaşa saati olmadığını ve kendisini de uyandırmasını söyleyebilirdi vb. (Acaba o yoldaşın saati var mı idi?)

Buna yönelik hiçbir çabada bulunmadan sadece saatin olmasını özür olarak öne sürmek bir anlam taşımaz. Yalnızca karşısındakini acaba bu yoldaşımızın en azından o günkü çalışması için geç kalmak diye bir sorunu yok mu diye kuşkuya düşürür.

Sonunda oldukça geç kalınmıştır. Ama hepimizin merak ettiği sanırım bu noktadan sonrasıdır. Bu olay da daha önce belirttiğimiz gibi işte bu nedenle ele alınmaktadır. Çünkü o yoldaşımızın alanın-

da geç kalmak gerçekten "vaka-i adiyeden" olmuştur. Hem de yoldaşın oldukça önemli sorumluluğu olan bir alandır söz konusu olan.

Üçüncü yoldaşımızın tutumuna gelince önce şunu belirtelim, yoldaşımız ilk anda gerçek olmayan, daha doğrusu gerçeği, eksik, dolayısıyla da yanlış aksettiren bir açıklama yapmış ancak daha sonra bu yanlışını düzeltmiştir.

O da öteki yoldaşlarını dolaylı olarak suçlayan bir tutum içindedir. Nasıl olsa geç kalırlar diyebilmektedir. Oysa hemen şunu belirtmemiz gerekiyor. Yoldaşımız bu kanıda bile olsa kendisi zamanında hazır olmalı ve öteki yoldaşların geç kalmaları durumunda onların yanlış tutumunu vurgulayarak düzeltilmesine çalışmalı idi.

Oysa yoldaşımız kendi tutumuna gerekçe ararken hiç de hakkı olmadan başka yoldaşlarını yanlış konumlarda ele alabilmektedir.

Eğer bu yoldaşın mantığından hareket edersek, herkes kendi dışındakilerin sözünde durmacağından kalkarak ya buluşmalarına hiç gitmeyecek ya da kendince uygun gördüğü bir zaman dilimi kadar geç gidecektir. Tam bir kaos oluşur bu şekilde.

Buna bağlı olarak da yoldaşlarının belli bir saatte bir yerde olmasını isteyen herkes yine deneylerden kalkarak bulduğu, ya da kendi subjektivitesi içinde uygun gördüğü bir süre kadar öncesi için çağrıda bulunacaktır.

Nitekim çoğu kez böylesi uygulamaların yapıldığı da bilinmektedir. Kaldı ki çok kısa bir süre sonra, bu olaydan bağımsız olarak bu yoldaşımız bu tür bir tutumla karşılaşmıştır.

Böyle bir süreç başladığı o noktada durmaz, ve ilerler. İzlenen (taktik!) anlaşılır ve insanlar buna karşı önlem olarak aynı süre kadar gecikme ile buluşmalarına ya da görevlerine gitmeye başlarlar.

Görülüyor ki böyle bir mantığın irdelenmesi bile giderek bir güldürü yazısına dönüşebilmektedir.

Savaşımımız her yönüyle zorluklarla doludur. Onları başarmak tutarlı, kararlı, yalpalayan bir tutum istiyor. Böyle bir tutumla laçkalığın bir arada bulunması olanaksızdır.

Unutmayalım ki kavgayı başarıya götürecek olan yol her gün yürüttüğümüz, kendi başına hiç de büyük olmayan küçük küçük çalışmalardan oluşan taşlarla döşenmektedir.

Devrime biz o taşların üzerinden yürüyerek varacağız. Yaşamlarımızı bu davaya adanmış yoldaşlarımız şöyle geriye doğru bir dönüp bakarlarsa göreceklerdir ki aldıkları yol döşedikleri böyle sağlam taşların varlığıyla orantılıdır. Gerisi boşa gitmiş nice kahr, emek ve özveri olmaktadır.

Bu yıl hedefimiz geçen yılın üç katıdır. Hedefli katılanların sayısı da ilk güne oranla yüzde 44 arttı.

Yığın bağlarımızda sıçrama yaptık

İlk kez katılan yoldaşlar, taarruz çalışmalarının parti çalışmalarını aksatacağını düşünüyorlardı. Oysa gördük ki, hem partimize olanak yarattık, hem de parti işleri daha iyi yürüdü. Daha atak, daha verimli, daha militan çalışmaya başladık.

A. Kemal, İstanbul

11. Özveri Taarruzu bu yıl da örgütümüzde coşkuyla kutlanıyor. Bu yıl yoldaşlarımızın çoğu taarruza ilk kez katılıyor.

Taarruzun başlamasından çok önce, taarruzun niteliği, taarruzda neler yapılabileceği üzerine uzun uzun aramızda tartıştık. Herkes hedefini gerçekleştirmek için planlar yaptı. Uzun bir hazırlıkla taarruza başladık.

Belirlenen kişisel hedeflerin toplamı geçen yılın 2,5 katına ulaşıyordu. Bunun üzerine genel

hedefimizi geçen yılın 3 katı olarak belirledik. Daha sonra hedeflerimizi gerçekleştirmek üzere kolları sıvadık.

Taarruz en başta taarruza katılan bizler üzerinde etkisini gösterdi. Partimizin üye ve sempatizanlarının, her alanda özveri ve emek eğitimi olan Özveri Taarruzu'na ilk kez katılan bazı yoldaşlarımız, "para bulmak için uğraşırsak, parti işleri durur" diyorlardı. Oysa gördük ki, partimize olanak yaratırken kendi kendimizi daha iyi organize ettik. Hem partimize olanak yarattık,

hem de parti işleri daha iyi yürüdü. Daha atak, daha verimli, daha militan çalışmaya başladık.

Örgütsel çalışmalarda en zayıf yanımız olan yığın bağlarımız,

taarruzda epey bir sıçrama yaptı. Bu, taarruza da yansdı. Hedef koyarak katılan sayısı ilk güne oranla % 44 arttı.

Özveri Taarruzu ile yaratacağımız olanakla, merkez organi-

mız *İşçinin Sesi*'ni daha yaygın dağıtmak için basım olanaklarımızı geliştirmeyi hedefledik. Gazete dağıtımını ilk ağızda taarruz öncesine oranla % 100 artırmayı hedefliyoruz. Daha sonra da birkaç katına artırmaya çalışacağız.

Özveri Taarruzu'nun bitimine üç hafta kala hedefimizin üçte ikisini gerçekleştirdik. Geri kalanını gerçekleştirmek için herkesin hedefini en az % 10 geçmesini kararlaştırdık. Şimdi tüm gücümüzle hedefimizi zamanında gerçekleştirmek için çalışıyoruz.

Taarruzun ana hedefini İşçinin Sesi'nin Türkiye'de dağıtımını artırmayı gerçekleştirmek üzere coşkuyla çalışıyoruz.

Özveri v emek ürünü rin örgütleyelim!

Ülkemizde sınıf çelişkileri keskinleşiyor. İşçi sınıfımız, güdük 1982 anayasasının ve yasaların kısıtlayıcı ve engelleyici hükümlerine karşın grev alanlarında militanca yerini alıyor. Yığınsal gösteri ve protestolar yapıyor. Türkiye burjuvazisi köşeye sıkışmış durumdadır. Zayıf halka Türkiye'nin devrime yaklaşmakta olduğunu hissetmektedir. Bunun önüne geçmek amacıyla, çeşitli oyunlar tezgahlama peşindedir. Bu yolda en son başvurduğu, "legale" çıkmak için ortaya atılan Yağcı ve TBKP'dir. Burjuvazi aklısıra TBKP'yle devrimi önleyecek!

Emperyalistleşme aşamasındaki Türkiye burjuvazisi, bir türlü çözemediği sorunlarla cebelleşiyor. Dışarda pazar kapma işleri iyi gitmezken, içeride sınıf savaşımı yükseliyor. Türkiye'nin önündeki ikilem değişmiyor: Ya devrim ya da tekrar faşizm!

Bizler, Türkiye işçi ve emekçisinin tek kurtuluş yolunun ancak devrimle gerçekleşebileceğinin bilinci içinde hareket ediyoruz. Eylemlerimizle ideolojik çalışmalarımızla her ana buna hazırlanıyoruz. İşçi sınıfını ve emekçi yığınlarını devrime götürmek üzere örgütleniyoruz.

"Özveri taarruzları" adıyla yaptığımız, olağanüstü bir enerji ve gayretle sürdürdüğümüz çalışmalar bunun önemli ve gelenekselleşmiş bir parçasıdır. Bilinç ve kararlılıkla kendimizi devrim savaşımına adanmış devrimciler olarak, 1977 yılından bu yana her yıl özveri taarruzları düzenlemekteyiz. Önceleri, bu eylemi yaz aylarında gerçekleştirdiğimiz için ona "Yaz Taarruzu" diyorduk. Sonradan, eylemi daha iyi anlatan "Özveri Taarruzu" adını verdik.

"Taarruz", adından anlaşılacağı gibi, tüm güçleri toplayıp, düşmanı yenmek için girişilen

Devrim yolu sarptır. Aktif proleter savaşımı, emekçi halkın önde gelen sorunlarına bilinçli ve kararlı bir şekilde yoğunlaşmayı, derin özveriyi gerektirir. Özveri taarruzları, yoldaşlarımızın yaşamlarını her şeyleriyle bu savaşa adanmaları yönünde önemli bir eğitimidir. Taarruz, kadrolara, bireyci yönlerinden arınmak, kollektifin hamurunda yoğrulmak ve yığınların savaşımında örnek komünistler olmak yönünde öğretici bir deneyimdir. Taarruz bunun yanı sıra, çalışmalarda, partiye yeni kadrolar ve sempatizanlar kazandırmayı, birçok yeni yığın ilişkisi kurmayı, "yığınlarla bağlanmayı" ana görevler olarak ele almayı öğretir.

eylemdir.

"Özveri" ise komünistliğin bir önkoşuludur.

Kapitalist dünyada ve Türkiye'de burjuvaziye karşı sürekli bir taarruzdayız. Bu taarruz, kişinin tüm yeteneklerini, tüm yaratıcılığını, emeğini komünizm davasına seferber etmesiyle somutlanır. Özveri taarruzu, bir anlamda, gün 24 saat devam eden taarruzumuz içinde, yoğun bir özveri ve emek eğitimi, partiyi mali ve örgütsel açıdan güçlendirme kampanyasıdır. TKP üye ve sempatizanları için sınavdır.

İşçi ve emekçilerimizin yaşamını çekilmez hale getiren burjuva düzenini yıkmaya ve ardından tüm toplumu komünizme götürme davamızda, tüm yetenek ve yaratıcılığımızı seferber etme sınavıdır.

Devrim yolu sarptır. Aktif proleter savaşımı, emekçi halkın önde gelen sorunlarına bilinçli ve kararlı bir şekilde yoğunlaşmayı, derin özveriyi gerektirir. Özveri taarruzları, yoldaşlarımızın yaşamlarını her şeyleriyle savaşa adanmaları yönünde önemli bir eğitimidir. Taarruz, kadrolara, bireyci yönlerinden arınmak, kollektifin hamurunda yoğrulmak ve yığın-

ların savaşımında örnek komünistler olmak yönünde öğretici bir deneyimdir. Taarruz bunun yanı sıra, çalışmalarda, partiye yeni kadrolar ve sempatizanlar kazandırmayı, birçok yeni yığın ilişkisi kurmayı, "yığınlarla bağlanmayı" ana görevler olarak ele almayı öğretir.

Üye ve sempatizan yoldaşlarımızın maddi özverisinin yanı sıra çevreden kazanılan destek, parti için yaratılan maddi olanaklar "yığınlarla bağlanmanın" önemini gösterir. Partiyeye maddi destek sağlarken, çevremizdeki işçileri de taarruza katmak, onlara bir yandan bizlerin üstün yönlerini tanıtacak, bir yandan da, sınıf bilinci geri kesimlerin, geniş yığınların savaşımıyla tanışmalarını, bilinçlerini bir adım ilerletmelerini sağlayacaktır. Özveri Taarruzu'na her yıl daha fazla sayıda katılım olması, taarruzda işçi oranının sürekli yükselmesi bunu iyi anlatır.

Bütün bunlar da gösteriyor ki, özveri taarruzu deneyimli olmak yönünde bir okuldur. Biz, özveri taarruzu bilincini Bolşeviklerden aldık. Devrimin hemen sonrasında, iç savaşta yerlebir olmuş ve geri bir ülkede, sosyalizmi kur-

mak için Komünist Partisi tüm yığınları seferber etti. Cumartesi günlerinde ücret almadan çalışan işçi yığınları, bu çalışmalarıyla yeni kurulan devletin inşasına olağanüstü özveriyle katıldılar. Bu eylem daha sonra gelenekleşti ve "Kızıl Cumartesiler" adını aldı.

Biz de, Özveri Taarruzu ile Kızıl Cumartesiler'in Bolşevik geleneğini, Türkiye'nin işçi geleceğini yaratma savaşımında yaşatıyoruz.

Partimizin devrimci harekete kazandırdığı özveri taarruzu geleneğinin bu yıl önemi daha büyüktür. Partimiz, gerçek sahibi olduğu adını resmilerden söküp alarak, kendi adından *İşçinin Sesi* takısını çıkarıp Türkiye Komünist Partisi olarak özveri taarruzuna girdi.

11. Özveri Taarruzu'nun başlangıcına denk düşen TKP'nin 67. kuruluş yıldönümü toplantısında bir konuşma yapan Yürükoğlu yoldaş, özveri taarruzuna değindi. Yoldaşımız, bu yılki özveri taarruzu ve taarruzun siyasal hedefi ile ilgili açıklamasında, geçen on yıla baktığımız zaman özveri taarruzunun bizlere katkısının paha biçilmez olduğunun özellik-

le dört alanda görüldüğünü belirtti. Yürükoğlu Yoldaş şöyle dedi:

"Birincisi, yığınlara örnek olmada, "gel şunu yapalım" diyorsan, en azından daha fazlasını yapmaya hazır olduğumu göstermek zorundasın.

"İkincisi, komünist kişiliğimizi geliştirmede.

"Üçüncüsü, yorulanları elemeye, sararan yaprakları silkelemeye,

"Dördüncüsü, partimizin bir devletin memuru olmadan, onurunu namusunu yitirmeden ya da insanlık suçları işlemeden ayakta kalabilmesinde." (67. Yıl Konuşması)

11. Özveri Taarruzu'nun hedefini *İşçinin Sesi*'nin dağıtımını yükseltmek olması gerektiğini belirten yoldaşımız, budanmamış, uzlaşmamış görüşlerimizi yığınlara taşıyan *İşçinin Sesi*'ni 10 bin, 20 bin 30 bin dağıtarak, burjuvazinin illegalitesini işlemez duruma getirmenin, paramparça etmenin de olanaklı olduğunu söyledi.

Evet, her özveri taarruzu bizim için bir özveri ve emek eğitimidir. 11. Özveri Taarruzu da öyle oldu. Yoldaşın işaret ettiği dört alanda da taarruzun gösterdikleri oldu. Taarruzun ana hedefini, *İşçinin Sesi*'nin Türkiye'de dağıtımını artırmayı gerçekleştirmek üzere enerjiyle, coşkuyla çalışıyoruz. Her partili her sempatizan *İşçinin Sesi*'ni çoğaltma, yayma göreviyle yükümlü. Değil birkaç değil beş-on, bütün fabrikalarda, makine sesinden önce *İşçinin Sesi*'ni yükseltmek için inanç, kararlılık ve enerjiyle öne atılıyor. Yığınları kazanacak, devrime öncülük edecek, partimiz Türkiye Komünist Partisi'ni yenilmez bir güç yapacağız! Haydi yeni taarruzlara! Haydi, özveri ve emek ürünlerini örgütlemeye!

Tahir Sümerler

28 Kasım, Frederik Engels'in 167. doğum yıldönümüdür.

Düşüncelerinin "Örnek yoldaşlığınla" aramızdasın!

Bu boyun eğmez savaşçı ve düşünürün, yoldaşı Marks'a karşı beslediği, koruduğu ve 39 yıl boyunca derinleşen sevgisi, onun yaşamına gösterdiği derin ilgi ve yakınlık, bugünün komünist kuşaklarına örnek olmalıdır.

28 Kasım, modern proletaryanın Marks'tan sonra en yetkin bilim adamı ve öğretmeni olan Frederik Engels'in 167. doğum yıldönümüdür. Bugün, bütün gençliğiyle, düşünceleri ve eşsiz yoldaşlığıyla aramızda yaşayan, örnek olan bu büyük devrimciyi, Marks'ın dostu ve kavga yoldaşını sevgiyle anıyoruz.

Bilimsel sosyalizmin Marks'la birlikte kurucusu olan Engels, "proletaryanın yalnızca acı çeken bir sınıf olmadığını, aslında proletaryayı dayanılmaz bir biçimde ileri iten ve sonul kurtuluşu için savaşıma zorlayan şeyin, içinde bulunduğu utanç verici ekonomik durum olduğunu ilk söyleyen kişi"ydi. (Lenin)

Fabrikatör olan babasının işi gereği 1842'de İngiltere'de Manchester'e yerleşen Engels, 1844 yılında, daha önceleri mektuplaş-

tığı Marks'la tanıştı. O tarihte Engels 24, Marks 26 yaşındaydı.

Bu tanışma, dünya işçi sınıfı açısından tarihsel dönüm noktası olan bir dostluğun, kavga içinde derinleşen bir yoldaşlık ilişkisinin başlangıcı oldu. Marks-Engels bu yoldaşlığın içinde doğdu. Dünya tarihinin ilk bilimsel devrimci teorisi Marksizm, Marks'ın 1883'de ölümüne dek tam 39 yıl süren bu yoldaşlıkla beslenerek yükseldi.

Engels, Marksizme birçok önemli katkı kazandı. Ama, Marks'ın yanındaki yerini olanca sadeliği ile koyabilecek derecede olgunluğa sahipti. Bir mektubunda, "Marks hayatta iken, ben ikinci keman oldum" diye yazıyordu.

Bu boyun eğmez savaşçı ve düşünürün, yoldaşı Marks'a karşı beslediği, koruduğu ve 39 yıl

boyunca derinleşen sevgisi, onun sağlığından kişisel yaşamına dek gösterdiği derin ilgi ve yakınlık, bugünün komünist kuşaklarına örnek olmalıdır.

Engels ve Marks'ın, yıllarca birbirlerinden uzakta yaşamalarına karşın, düşüncelerini özdeş kılabilmeleri, bu özdeşliği korumaları, çok derin bir sevgi ve bağlılığının da ürünü değil midir? Doğumunun 167. yıldönümünde Engels'i anarken, Engels'le Marks arasındaki dostluk ve yoldaşlık ilişkisini, derin sevgi ve yakınlığı kendimize örnek alalım.

Dört yanımız, burjuvazinin komünistlerin ve ayağa kalkan işçi sınıfının üzerine saldırdığı düşmanlarla doludur. Devrim savaşımında illegal örgütümüze daha sıkı sarılırken, yoldaşlığın gerektirdiği derin sevgi ve yakınlığı, Engels'i hatırlayarak geliştirelim.

Devrimcilerin ve gazetemizin sayesinde resmiliğin ne olduğunu öğrendim. Bunun örneğini Boran'ın cenaze töreninde gördüm.

Uzlaşmacılığın sınırı yoktur

Kendi ölülerine bile sahip çıkamayanlara, uzlaşmacı, pasif tutum takınanlara, tam da böyle bir cenaze töreni yakışır. Böyle bir partiye komünist adı değil, Türkiye Birleşik Kardeşlik Partisi adı verilmelidir.

Binlerce insanın işkenceden geçirdiği, işçi sınıfının tüm hak ve özgürlüklerinin elinden alındığı faşist bir dönem çözüldü, gitti. Bu faşist dönemden sonra, zincirlerini ilk kıran, grevde verdiği militanca mücadelesiyle işçi sınıfının sesini yükselten Netaş grevçileri oldu. Bunu birçok grev izledi. İşçi sınıfının devrimci mücadelesi yükseliyor.

Gerek İşçinin Sesi gazetemizden, gerekse burjuva basından izlediğimiz gibi, burjuvazi, resmiler kanalıyla (TBKP) yükselen işçi sınıfı hareketini gerçek yolundan saptırıp, bir sosyal demokrat çizgiye çekmeğe çalışıyor.

Resmiler hakkında birçok şey söylenir, konuşulurdu. Daha önceki siyasal bilgisi olmayan bir konfeksiyon işçisi olduğum için tartışmalara katılamıyordum. Bugün ise devrimci arkadaşlarım ve yine onlar aracılığıyla elime geçen gazetemiz İşçinin Sesi sayesinde "resmiliğin" ne olduğunu apaçık öğrenmiş bulunuyorum. Bunun en açık ve en güzel örneğini, Behice Boran'ın cenaze töreninde gördüm. Benim bu cenaze töreninden aktarmak iste-

diklerim "legalleşmek" sevdayla yapıp tutuşan resmilerin burjuvaziyle nasıl uzlaştıklarının ve kendi cenazelerine bile nasıl sahip çıktıklarının(!) gerçeğidir.

Yürüyüşün en önünde, ellerinden geldiğince sessiz bir kortej oluşturmaya çalışan resmilerin, uzlaşmacı ve pasif bir aydın gurubu yer alıyordu. Resmiler, cenaze törenine gelen çelenklerin ve cenaze arabasının, mezarlığa kadar önde gitmesini ve kortejin bunu izlemesini istediler. Ama ne varki, burjuvazi bu isteme karşı çıktı. İki tarafın saatler süren konuşmalarından sonra, gelen çelenklerin bir kamyonu konup, cenaze arabasının da ardından ağır ağır gitmesinde uzlaşıldı. Ama bu da yetmedi. Siyasal polis, törene katılan binlerce insanı, üçer dörder kaldırıma tıkıştırmaya çalıştı. Aksi halde yürüyüşe izin vermeyeceğini söyledi. Binlerce insan ve bu insanların üçer, dörder gruplar halinde korteji oluşturması saatleri aldı.

Peki resmilerin tutumu ne oldu? Beklemekten usanmış kalabalıktan yer yer gelen protestolar, resmilerin "aman sessiz olalım",

"12 Eylül öncesine mi dönmek istiyorsunuz?", "lütfen ölüm sessizliği" gibi sözleriyle yatıştırılmak istendi. Yürüyüşün uzlaşmacı, pasif ve resmi çizgi dahilinde sonuçlanması için resmilerin görevlileri, polise iş bırakmaksızın(!) koşuşturup durdular. Tabii bu arada ortada ne cenaze arabası ne de çelenkleri taşıyan kamyon görülebildi. Çünkü onlar çoktan mezarlığa varmıştı. Kortej ise sessizlik(!) içinde mezarlığa ancak üç, dört saat sonra varabildi. Komünistlerden başka, "ölüm sessizliği"ndeki yürüyüşü düzene karşı yığımsal protestoya dönüştürmek isteyen çıkmadı.

Törene katılan binlerce insan, cenaze töreni sırasında, resmilerin burjuvaziyle uzlaşmacı tutumunu açıkça gördü. Ama bu durum yığınları şaşırtmadı. Ne de olsa bu "tören" yürüyüşü, legalite hastalığına tutulmuş TBKP taraftarı bir avuç aydınla, burjuvazinin istekleri ölçüsünde gerçekleştirmek istenmişti. Orada bulunan binlerce işçi ve emekçinin isteğine göre değil!

İşte, resmilerin gerçek yüzü budur. Kendi ölülerine bile sahip çıkamayanlara, uzlaşmacı pasif tutum takınanlara, tam da böyle bir cenaze töreni yakışır. TBKP burjuvaziyle uzlaşmacılığı seçmiştir. Böyle uzlaşmacılık içindeki partiye Komünist adı değil, ancak Türkiye Birleşik Kardeşlik Partisi adı verilmelidir.

S.M, İstanbul

Yağcı ve şürekasının ne mal olduğu artık gün gibi açığa çıkmıştır.

Soyula soyula t flonu kalmadı!

Resmilerin "yeniden gözden geçirmek" dediği işçi sınıfı ideolojisini hepten terketmek, "yeni yaklaşım" dediği de her tür burjuvaziyle açık işbirliğidir.

Taşkın Demir

TBKP yöneticisi Nabi Yağcı, bugünlerde birçok gazete ve dergide boy gösteriyor. Demeç veriyor, ideolojik konularına, siyasal hedeflerine "açıklık" getirmeye çalışıyor. Burjuvaziye sesleniyor. Biz değiştik, siz de biraz değişin, hoşgörü gösterin, "bundan on yıl önceki yaklaşımlarımızla birbirimizi değerlendirmeyelim" diyor.

Yağcı, burjuvaziyle yaptığı pazarlığın sonucunda "legal"leşebilmek için o denli açık konuşuyor ve öyle "inciler döktürüyor" ki, artık soyulacak teflonu kalmadı.

Yağcı, amaçlarının legalleşmek olduğunu söylüyor. "Önemli olan politik ortam..." gibi sözlerle de önce ortamın hazırlanması gerektiğine işaret ediyor. "Ortam" dediği, aslında bir komünist partisini komünist yapan düşünce, strateji ve taktiklerden, örgütsel yapıdan, burjuvazinin kabul sınırlarına girecek biçimde uzaklaşmak, farklılaşmaktır. Yağcı da zaten aynen bunu yaptıklarını itiraf ediyor: "Geçmişe göre çok, çok farklıyız!"

Doğrudur. Yağcı ve onun liderliğinde resmiler, "farklı" dırlar. Ancak onların farklı oldukları, farklılaşmaları, çokook çokook uzaklaştıkları şey Marksizmdir, komünizmdir.

Resmiler, bu farklılaşma sürecinde çok iş başardılar(!)

Bir kez, "özellikle ideolojik alanda sektör yanlılar"(!) yaptıklarını keşfettiler. Bu hatayı(!) telafi edebilmek için, işçi sınıfı ideolojisinden ayrılmayı seçtiler. Bunun adını da "yeniden gözden geçirmek" koydular. Benimsedikleri "yeni yaklaşım" ise, iktidarda olsun muhalefette olsun burjuvaziyle işbirliği yaklaşımıdır.

Sosyalist devleti, yani proletarya diktatörlüğünü reddedip yerine "insancıl, barışçıl" bir burjuva düzenini benimsediler.

Dış siyasette, örneğin Afganistan'da Sovyetlerin Afgan işçi sınıfını ve emekçi halkını burjuvaziyle ve dinsel gericilikle anlaşma-

ya, işbirliğine zorlamasını alkışlıyorlar. Burada gözden çıkarılan devrimmiş, devrim gibi bir demokratik kazanım ilerletilmeliymiş, bu Yağcı'nın sorunu değil. Afganistan'da "ulusal mutabakat"a "çok olumlu" diyor. Ters gelen bir tarafı yok.

Yağcı bir de köylü kurnazı. Resmilerin benimsediği Marksizmdışı çizgiyi, SBKP'de Gorbaçof'un işbaşına gelmesinden önce yaratıkları biçiminde sözler ediyor. Yani, bunlar "objektif"(!) gerçeklerdir, biz bunu, kendi aklımızla bulduk, o arada öğrendik ki SBKP de bulmuş demeye getiriyor. Kendilerinin böylece "bağımsız" bir örgüt olduğu izlenimini yaratmaya çalışıyor. Yağcı burada da utanmadan yalan söylüyor.

SBKP'nin çizgisinin, hızlanan sağa kaymayla birlikte devrimi reddeden, KP'leri burjuvaziyle işbirliği çizgisinde iş yapmaya yönelen bir çizgi olduğunu dünya alem biliyor, öğreniyor. Yağcı'ya da bu çizginin izlenmesi dikte ettirildi. Yani, SBKP bizim resmilerden öğrenmedi. Resmiler, şimdi Gorbaçof'un temsil ettiği "global" siyasetin Türkiye'deki uygulamasıdır. Yağcı, dünya oportünizminin Türkiye'deki uzantısından başka bir şey değildir.

Yağcı'nın demeç verdiği dergilerden *Nokta*, "komünizm yeni bir kimlik ararken" diye kapak yapmış. Kendine yeni bir kimlik arayan komünizm değildir. Onun teorisi bellidir. Amaçları, hedefleri ve görevleri de bellidir. Komünistler, burjuva erkini devrimle yıkmayı, ülkeyi komünizme götürmeyi hedeflerler. Komünistlerin bilinci tam, yolu açıktır. Kimlik arayan Yağcı'dır, resmilerdir. Bayraklarını mavime çevirenler de onlardır. Bizim bayrağımız ise orak-çekiçli kızıl bayrak!

Yağcı'yla yapılan röportajlarda burjuvazi ince bir taktik yapıyor. Yağcı'nın demeç ve resimlerini, onun temsil ettiği parti olan TBKP diye değil de TKP diye veriyor. Bu arada Yürükoğlu yoldaşımızın resmini de onun yanına bir yere basıyor. İkisini "aynıymış" izlenimi verecek biçimde basmaya özen gösteriyor. Bu sahtekarlık sökmeyiz. Yağcı Marksizmi reddeden, yasal, "saygın" modern sosyal demokrat bir hareket olmaya çabalayan TBKP'nin lideridir. Merkez organı İşçinin Sesi olan Türkiye Komünist Partisi ise TBKP ile hiçbir benzerliğe sahip değildir. Türkiye Komünist Partisi, burjuvaziden legalite dilenmez. O, sulandırılmamış komünist ideolojisiyle işçi sınıfının öncü partisidir. Sınıfımız devrime götürecektir. İşçi sınıfımızın devrim savaşımı, kendine kimlik arayan bay Yağcı'yı, Yağcı'yı ve resmi partiyi kendisine kalkan yapmaya çalışan burjuvaziye tarihin çöplüğüne savuracaktır.

Yaşasın TKP, yaşasın devrim!

İşçi sendikaları, tekeller karşısında başarı kazanmak için, merkezi örgütlü, ortak tutuma dayalı toplu savaşım strateji ve taktikleri geliştirmek durumundadırlar

Toplu savaşım hoş geldi sefa geldi

En genel anlamıyla gurup sözleşmesi, belli bir gurup işyerinin işverenin (ya da işverenlerinin) sözkonusu işyerlerinde tek tek değil, bütün gurubu içeren bir toplu sözleşme imzalaması demektir. İşverenlerin gurup sözleşmesi istemesi garip değildir. Karşımızda düşman sınıf, sözleşmelerde toplu savaş istiyor. Biz de biliyoruz ki, eğer hepimiz biraraya toplanırsak, yalnızca sayımızla bile düşmanı boğabilecek güçteyiz. Hayır mı diyeceğiz?

Çalışma yaşamında 28 işkolunun varlığı sendikal birliğin sağlanmasının önüne burjuvazinin koyduğu engellerden biridir. Üretim dalları ve ekonominin örgütlenmesi dikkate alındığında işkolu sayısının yapay olarak şişirilmiş olduğu görülür.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) adlı örgütün koyduğu işkolları sınıflandırma sistemi bile bu sayıyı 9'la sınırlamıştır. Kaldı ki, ILO'nun ilkeleri de, sınıflandırmaları da bir matah değildir. Bu örgütün yaptığı sınıflandırma bile çoktan çağın gerisinde kalmıştır. Yine de, bunu akılda tutarak, Türkiye'de ILO'nun 9 işkolu artı gazetecilik işkolu üzerinden bir sendikal örgütlenmeye gidildiğini düşünelim. Bu durumda şöyle bir tablo ortaya çıkarabiliriz: (Tablo I)

Tablo I, Çalışma Bakanlığının verilerindeki yanlış payını nedeniyle, kesin bir tablo değildir. Kabaca, işkolundaki en az işçi sayısı ile sendikal en az işçi sayısı veriyor.

Bütün eksikliklerine karşın tablodan yansıyanlar, işçi sınıfının neden işkollarının sayısının azaltılması yönündeki girişimlere karşı olmayacağı gösteriyor.

Bir kez, işkolları sayısının ILO sınıflandırmasına göre azaltılması bile, bugün 28 ayrı işkoluna dağılmış işçileri birleştirici etki yapacaktır.

Bugün ayrı işkollarına bölünmüş olan maden çıkarma ve petrol/doğal gaz çıkarma işçileri tek bir işkolunda birleşeceklerdir.

İmalat endüstrisi işkolu ekonominin belirleyici işkolu olacaktır. Bu işkolunda, gıda, şeker, dokuma, deri, ağaç, kağıt, basın-yayın, petrol-kimya-lastik, çimento-top-

rak-cam, metal ve gemi yapım sektörlerinde çalışan yüzbinlerce işçi toplanacaktır. Bu sektörlerin birbiri için hammadde ve ara ürün sağlıyor olması, ayrıca önemlidir.

Toptan-perakende ticaret ve eğlence yerleri — otel işçileri tek bir işkolunda toplanacak, ulaştırma, haberleşme ve depolama işçileri de biraraya gelecektir.

Genel hizmetler, sağlık, eğitim, kültür işçilerinin biraraya geleceği yeni işkolu, bugün dağıntık ve grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarından yoksun tutulan onbinlerce emekçinin sendikal hakları için savaşımı yükseltmesinde rol oynayacaktır.

Son çözümlemede, işkollarının sayısının azaltılması kısa ve uzun erimde işçi sınıfının yoğunlaşmasının gerçek yaşama daha dolaysız yansımaları getirecektir. Sendikal örgütlenmeyi kolaylaştıracak, hızlandıracaktır. Sınıf savaşımını daha çetinleştirerek, üst düzeylere sıçratacaktır. En önemlisi, ekonomik-demokratik haklar için verilen savaşımın aslında siyasal bir savaşım olduğunu işçi sınıfının bilincinde bağlamayı kolaylaştıracaktır.

İşçi sınıfının bu ölçülerde yoğunlaşması ve sendikal birliğini sağlaması, burjuvaziye korkutur.

Bu nedenle, o, işkollarının sayısını azaltma planlarıyla gelirken, aslında güçlü sendikaları bölüp parçalamayı, sınıfın dikkatini yeniden örgütlenme ve yeni duruma uyum yapma gibi sorunlara çekmeyi hedefleyen bir taktik izlemeye çalışıyor.

Ama bu oyunu kimse yutmuyor. Ayrıca, işçi sınıfı, işkollarının sayısının azaltılmasına karşı değildir. Kendini her yeni duruma uyarlamaya da yetenekli olduğunu defalarca göstermiştir.

Gurup sözleşmeleri konusu da aynı mantıkla ele alınabilecek bir konudur.

Gurup sözleşmeleri için ortak, eşgüdümlü savaşım gerekir

Devlet tekeli kapitalizmi geliştikçe, ülke ekonomisinde tekellerin önemi artmakta. Tekeller yaşamın toplu iğneden turizme dek bütün alanlarına el atıyorlar. Yurtdışına yayılarak "çokuluslu" şirketlere dönüşüyorlar. Koç Holding, Sabancı Holding, OYAK, vb. bunların günlük yaşamda çok duyduğumuz birkaç örneğidir.

Bu el atma, tekel merkez komitesi diyebileceğimiz şirket yönetim kurullarında alınan kararlarla, küçüklerin yutulması ve holdinge katılmasıyla tek elden örgütlenerek yürüten bir süreçtir.

Küçük işletme, yan endüstri denilen tekel dışı kuruluşlar da, aslında, giderek artan oranda tekellerin bir uzantısı, onların taban örgütü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu gelişme, en güzel yansımasını, TİSK'in, ona bağlı özel ve devlet işveren sendikalarının üye sayısının ve gücünün artmasında bulur. İşverenlerin hemen hemen bütün işkollarında "gurup sözleşmesi" önerisiyle işçilerin karşısına çıkması da bu nedenle garip değildir.

İğneden ipliğe dek üretim yapan bir tekel demek, birçok işkolunda ortak tutum geliştiren, tekel merkezden karar alan bir mekanizma demektir. Bu ortamda, bir tekel, birçok işyerinde birden fazla sendikaların karşısına ayrı ayrı çıkabildiği gibi, işveren sendikasının çatısı altında birden fazla tekel, aynı işkolunda bir tek işçi sendikasının karşısına dikilebilmektedir.

İşletme sözleşmeleri ve sendikalar

Birçok işkolunda birden üretim yapan ve bu alanlarda kendisi tek elden karar alabilecek bir mekanizmayken, ayrı ayrı işçi sendikalarıyla ayrı ayrı görüşmelerde

bulunan bir tekel düşünün. Tek tek sendikaların bu tekel karşısında başarı kazanabilmeleri, tekel karşısında eşgüdümlü, ortak tutum almalarıyla olanaklıdır. Son yıllarda Avrupa'da çok sık karşılaşılan bu durum, birden fazla sendikaların o tekele ait bütün işyerlerini içine alan "işletme sözleşmeleri" imzalamasını getirdi. Örneğin Hollanda tekel Unilever'e karşı sendikalar biraraya gelerek toplu bir sözleşme hazırlamak durumunda kaldılar. Sendikalar, yeni durumda yeni stratejiler, yeni taktikler benimsemek gereğiyle karşı karşıyadılar. Çünkü tek bir sendika tekel karşısında güçsüz kalıyordu.

Yaşam, Türkiye'de de, birden fazla sendikaların tek bir işveren karşısında, dev işletmeler temelinde toplu sözleşme masasına oturmasını, onbinlerce işçiyi kapsayan koca işletme sözleşmeleri (bir tür gurup sözleşmesi) için hazırlık yapmayı, toplu sözleşmeler ve grev savaşımı için daha merkezi, eşgüdümlü çalışma zorunluluklarını getiriyor.

Türkiye'de de, örneğin Koç Holding gibi dev bir kuruluşun birçok işyerinde, işçilerin üye olduğu sendikalar, bu tekel için tek bir işletme sözleşmesi yapmak üzere yola çıkarlarsa, kendi aralarında eşgüdümün, ortak tutumun, ortak savaşımın önü açılmış olur.

Ote yandan, bu bile yetersizdir. Örneğin Migros grevindeki işçilerin savaşımı, İsviçre'de, ya da Fransa'da yine Migros işyerlerinde çalışan işçilerin örgütlü aktif dayanışma eylemleri ile desteklenseydi şimdikiinden çok daha güçlü bir savaşım ortaya konabilirdi.

Emperyalizm dünyayı o denli uluslararasılaştırmıştır ki, bugün gerçek bir dünya işçi sınıfından söz edebiliriz. Türkiye işçi sınıfı, kapitalist-emperyalist sistemin dünya pazarında ördüğü milyonlarca görünmez ağlarla, dünya işçi sınıfına somut olarak bağlanmıştır. Türkiye'deki sınıf savaşımı dünya işçi sınıfının öteki ülkelerdeki savaşımından ayrı düşünülemez. Bu, aynı zamanda, işçi sınıfının neden yurtsever değil de enternasyonalist olduğunun somut bir ifadesidir.

Gurup sözleşmeleri karşısında sendikaların tutumu

Biliyoruz ki, eşit işe eşit ücret gerekir ve işyerinin küçük ya da büyük olması aynı iş için aynı ücreti istemeye engel değil-

dir. Gurup sözleşmeleri böyle bir savaşımın yolunu açar.

Ote yandan, toplu savaşım tek tek işyerlerinin işçilerini, çıkarlarının koca bir sınıfın çıkarları olduğunu kavramaya daha çok yönelir. Gurup sözleşmeleri bu olanağı yaratır.

Ve yine biliyoruz ki, toplu savaşım, bütün bir işkolunun, öteki işkollarının işçilerinin aktif, militan ve yığinsal dayanışması, örgütlerarası eşgüdüm ve ortak tutum olmadan olanaklı değildir. Toplu savaşım aynı zamanda sınıfın tek bir yürek tek bir yumruk gibi vurmayı öğrenmesinde izlenecek yoldur. İşçi sınıfının öteki tüm ezilen sınıf ve katmanların öncüsü ve sözcüsü olarak öne atılmasının yoludur. Ne yapacağız, hayır mı diyeceğiz?

Elbette, demokrasi savaşımının öncülüğüne soyunmuş işçi sınıfı, gurup sözleşmesine de karşı çıkmayacaktır. Zaten, ısrarla yanlış konulardan "gurup sözleşmesine hayır" diye direten, ama bu arada adıyla sanyıla gurup sözleşmesi imzalamış bir sendika dışında gurup sözleşmesine karşı çıkan da yoktur.

Gurup sözleşmesine karşı çıkanlar, işverenlerin "dayattığı" ilkeleri karşı çıkışlarının gerekçesi olarak getiriyorlar.

Burjuvazi düşman sınıftır. Bu nedenle, gurup sözleşmesi önerisiyle gelirken, elbette işçi dostu öneriler getirmeyecektir. Kendi koşullarını işçilere "dayatmak" için bütün kozlarını kullanmak isteyecektir. MESS ilkeleri, TİSK ilkeleri diye ağızlarında sakız edilen budur.

Sözleşme görüşmelerinde hangi tarafın iradesinin kabul edileceği, işçi sendikasının savaşımına nasıl çıktığıyla bağlıdır. Dolayısıyla, işçi sınıfımız, merkezi örgütlenmiş düşmana karşı yine merkezi örgütlü bir savaşım verecektir. O, gurup sözleşmesine evet, işverenlerin "ilkelerine" hayır, diyecektir. Savaşımına dalaacaktır. Ancak güçlü, militan ve yığinsal bir savaşım sonunda TİSK ilkeleri denilen paçavralar, burjuvazinin suratına fırlatıp atılabilir. İşte Deri-İş'in sözleşmesi, en güzel en yeni örnek!

Gurup sözleşmesine karşı çıkmak, toplumun çarklarının 15-20 yıl önceki gibi dönmelerini istemek olur. Son 20 yılda devlet tekeli kapitalizmi büyük ilerleme sağladı. Finans-kapital, devleti ele geçirdi. Tekellerin ülke ekonomisinde ezici bir ağırlıkları var. Sendikalar da ilerledi. 700 küsur sendikadan 80'e indiler.

Karşımızda TİSK, MESS, KİP-LAS, vb. var ama, bu yanda da sendikal birliğin pekiştirildiği dev bir Türk-İş var. En büyük işçi sınıfı, başka büyük yok! Siyasal planda da sınıfın öncüsü TKP serpilip geliyor. Toplu savaşım hoş geldi sefa geldi!

İşkollarının sayısının azaltılmasına evet! Dev, merkezi, "süper" sendikalara evet! Sendikalararası eşgüdüm ve ortak tutuma, gurup sözleşmesine evet! Salih Can

TABLO I

İşkolu nosu	İşkolu	Sendikal işçi sayısı*	İşkolunda işçi sayısı**
01	Tarım, ormancılık ve balıkçılık (01***)	90 bin	1,5 milyon
02	Madencilik ve taş ocakçılığı (02, 03)	150 bin	204 bin
03	İmalat (03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 12, 13, 14, 26****)	960 bin	1,435 milyon
04	Elektrik, gaz ve su (16)	110 bin	130 bin
05	İnşaat ve bayındırlık (15)	145 bin	1 milyon
06	Toptan-perakende ticaret otel-lokanta (17, 25, 26****)	90 bin	407 bin
07	Ulaştırma, haberleşme ve depolama (18, 19, 20, 21, 22, 23)	76 bin	156 bin
08	Mali kuruluşlar ve sigortalar (11)	68 bin	70 bin
09	Toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler (24, 28)	160 bin	173 bin
10	Gazetecilik (27)	4 bin	10 bin
	TOPLAM	1,623 milyon	5,085 milyon

* Bu sütundaki sayılar, sendika üye sayılarının kabaca biraraya getirilmesiyle oluşan en düşük sendikal işçi sayısı tahminidir. Çalışma Bakanlığının 17 Temmuz 1987 tarihli verileri temel alınarak hazırlanmıştır. Burada henüz sendikalaşmamış işçiler, sigortasız işçiler, memur statüsünde çalıştırılan yüzbinlerce emekçi, sözleşmeli statüye geçirilen işçiler yer almıyor.

** Bu sütundaki sayılar, Emine Engin yoldaşımızın hazırladığı En büyük işçi sınıfı, başka büyük yok başlıklı araştırmasında ortaya çıkan, Çalışma Bakanlığının hile hurdalarına göz yummakla birlikte, işkollarındaki işçi sayısını kabaca gösteren sayılardır.

***Parantez içindeki rakamlar, bugünkü işkollarının yukarıdaki sınıflandırmada nerelerde yer alabileceğini gösteriyor.

**** Milli savunma işkolundaki işçilerin ağırlıklı olarak 03 ve 06 no'lu işkollarında toplanacağı varsayıldı.

Dört aydan uzun süren Kazlıçeşme grevi üstün başarılı bir sözleşmeyle sona erdi. İşçiler, greve çıkarken öne sürdükleri isteklerin hemen hemen hepsini aldılar!

Yasaları deldik d g çtik!

Kemal Yıldırım — İstanbul

30 Haziran'da başlayan Deri-İş Kazlıçeşme grevi 129 gün sonra bitti. Greve çıkarken, işverenlerden gelen "lokavt" saldırısını tüm anlamıyla geri püskürtmüşlerdi. Hiç kimseden "izin almadan" yaptıkları yığınsal yürüyüşle, işçi sınıfının 15-16 Haziranlardan hiç de uzakta olmadığını göstermişlerdi. Grevi militan biçimde yürüten işçiler, polis ve mülki amirlerin türlü çeşitli baskılarına boyun eğmemişlerdi. İşverenlerin grev kırma çabaları da, "kafaları kırılarak" etkisiz hale getirilmişti.

Grevde dayanışmanın güzel örnekleri yaşandı. Özellikle yaz aylarında, tüm sendikaların "gıda dayanışması" grevci deri işçileri kadar Kazlıçeşme esnafının da "takdirlerini" kazandı. Semt pazarının kurulu olduğu günlerde, pazarcılar da birer ikişer kiloluk ek dayanışmada bulundular.

Deri işçilerinin kararlı tutumu, grevi, kazanımlar yolunda ilerleten en önemli etken oldu. İşçilerin birliği karşısında işverenlerin arasında çözümler başladı. Bunun üzerine işveren sendikası lokavtı kaldırmak zorunda kaldı.

Bu sefer de "grev kırma" çalışmalarıyla işverenler arasında birliği sağlama yolu seçildi. Bu eylemin başını çeken Koşar Deri'nin sahibi, işçilerin elinden "koşarak da" kurtulamadı. Beyin sarsıntısı geçirdiğini belirterek, ev istirahatine çekildi. Akli başına gelen işverenler, Deri-İş Sendika-

sının yolunu tutmaktan başka yol kalmadığını göyerek yeniden görüşme masasına oturdular.

Görüşmeler aralıksız devam etti. Deri işçileri kararlı tutumlarını görüşme masasında da sürdürdüler. Sürekli işverenlerle ilişkide olmak, sendikacıları "rehavete" sürükledi. Kazlıçeşme'deki direngen hava neyse, Aksaray'daki sendika merkezinde esen hava o idi. 129 günlük mücadelenin sonunda bir anlaşma oldu. Ama bu, patronların istediği türden bir "uzlaşma" olmadı. Greve çıkarken öne çıkarılan istemler nelerse onların tamamına yakınında adımlar atıldı.

Sözleşmenin ekonomik yönü de çok önemlidir. Ama, Türkiye gibi, enflasyonun çok yüksek olduğu bir ülkede, işçilerin parasal artışlarla fiyat artışlarını yakalamaları, yakalasalar bile onu korumaları olanaklı değildir. Yine de, önemli kazanımların yolu açılmıştır diyebiliriz. 12 Eylül'ün getirdiği bir kısıtlamanın daha kelepçeleri kırılmıştır.

Faşist darbenin ilk saldırdığı işçi hakları arasında bulunan, ikramiye kısıtlaması, Kazlıçeşme'de *delindi*. Yasal sınır olarak dört olan ikramiye adedi, bu sözleşme ile beşe çıkarıldı.

Dört ikramiyenin üzerine çıkmanın özel bir önemi vardır. 12 Eylül öncesinde, sendikal mücadelenin geliştiği işyerleri ve sendikalarda 6 ikramiye genelgeçer bir uygulama haline gelmişti. Bu nedenle faşist cuntanın ilk işlerinden biri, bunu yasaklama yoluna gitmek olmuştur.

Deri-İş sözleşmesiyle atılan adım faşizmin geride bıraktığı yaptırımlara karşı kazanılmış bir zafer olarak alınmalıdır.

İkramiyelere ve sosyal yardımlara değinirken, önemli bir noktayı açmak gerekir, Deri-İş de içinde bütün sendikaların imzaladıkları sözleşmelerin hepsinde, a) ücretlere (nakdi ücretlere), b) ikramiye ve sosyal yardımlarla, bazı aynı ödemelere ilişkin maddeler var. İşçi, işverenden işgücünün tüm değerini ister. Bunu da aynı değer nakdi ödeme biçiminde, ücret olarak ister. Sözleşmelerde yer alan ikramiye, evlenme, ölüm, doğum vb. yardımı gibi yan ödemeler, ya da ayakkabı, sabun, vb. aynı ödemeler, işçi hareketine "1950 sendikacılığı"ndan mirastır. Kaldı ki çoğu, işçinin yaşamı boyunca bir kez kullanabileceği ya da hiç kullanamayacağı "hak"lardır. Üstelik, işveren, bu tür "hak"ları veriyor(!) görünürken bir de işçisini giydirip kuşatan "baba" imajı kazanmaktadır. Bu doğru değildir. Türkiye işçi sınıfının savaşımı artık bu düzeyi aşmalıdır. Sendikalar, işçinin işgücünün değerini nakit bir para, *ücrete* yansıyan bir ödeme olarak istemelidirler. Bu, patronların "baba" imajını parçalayıp atacak, sınıf çelişkilerini çok daha belirgin olarak ortaya çıkacaktır. İşgücünün değeri dolaysız olarak ücrete yansımaları, ücret olarak ödenmesi istenmelidir.

Elbette, bu istem için verilecek savaşım, işçinin sigorta pirimini işverenin ödemesi savaşımıyla

birlikte yürütülmelidir. Gelecek sözleşmelerde bu bakış açısının tartışılması yararlı olacaktır.

Kilit madde: disiplin kurulu

Deri-İş'in bu sözleşmede attığı en önemli adım, disiplin kuruluna ilişkindir. Şu anda sürmekte olan pek çok grevde bu madde grevin açıldığı bu yol diğer grevler için önemli kazanım olmuştur. Çünkü pek çok işveren sıkınca "ben kabul ederim ama ilk olmak istemiyorum" diyordu. Bu konuda "ilk olma şerefi" deri işverenlerine "nasip" oldu.

12 Eylül sonrası dönemde işçilerin savaşımında hedef maddesi haline gelen bu maddede, Deri-İş sözleşmesiyle önemli bir adım atılmıştır. İlk kez Netaş grevinde ortaya atılan, işyeri disiplin kurulu maddesi önerisinde, işçilerin de işveren gibi eşit koşullarda disiplin kurulunda temsili öngörülmüştü. Kurul başkanlığının dönüşümlü olarak, bir işçilerde, bir işverenlerde olması, Deri-İş sözleşmesinde maddeleşmiştir. Bu çok önemli bir başarıdır.

Sözleşmenin bitiriliş biçimi de sürdürülen mücadelenin şanına yakışır biçimde oldu. Sendika merkezinde anlaşma sağlanınca, sendikacılar masadan kalkıp Kazlıçeşme'ye gittiler. Grevcilerle toplantı yapıldı. Anlaşmaya varılan noktalar işçilere anlatıldı. İşçilerin "olur"u alındıktan sonra, Aksaray'a dönüşümlü sözleşme pro-

tolu imzalandı. (Tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesini kimselere bırakmayan, bazı bağımsız sendika yöneticilerinin, bu Türk-İş sendikasıdan alacakları epeyce ders olmalı!)

Kazlıçeşme grevinin ortaya koyduğu bir başka gerçek de şudur: Sendikal birlik, yeni yeni tabelalarla oluşmayacak. O yalnızca "militan eylem" temelinde ve Türk-İş çatısı altında sağlanacaktır. Kazlıçeşme'deki militanlığı, alıp ayrı bir "dükkan"a taşımak yerine, tüm konfederasyon tabanına yaymak, en doğru devrimci çalışma perspektifidir. Bu kolay değildir. Ama grevlerin böylesine yaygınlaştığı bir ortamda eskisine oranla epeyce yol alındığı da yadsınmamalıdır. Bugün devam eden yığınsal grevlerin tamamına yakını Türk-İş sendikalarının sürdürülmektedir.

Yazın kavurucu sıcaklarında başlayıp, kışın dondurucu soğuklarına kadar süren 129 günlük Kazlıçeşme deri işçilerinin grevi, işçi sınıfı hareketini daha ileri noktalara taşımıştır. Şimdi bu noktalardan da öteye, yeni mücadelelere gidebilecek silahları geliştirmek zorundayız. Bunların başında da Türk-İş'te militan sendikal birliği pekiştirmek geliyor. Gözümüzü "cılız" bağımsız sendikalardan militan Türk-İş sendikalarına doğru çevirmeliyiz. Ayrı bağımsız sendikaların daha fazla yalnız kalmasının önüne geçerek, onların mücadeleciler, nakliye, Migros işçilerinin yanlarında ve omuz başlarında Türk-İş'te birliğini sağlamalıyız.

Grevler ve gösteriler, burjuvaziye telaşlandırıyor. Burjuvazi resimleri yardıma çağırıyor da ne yapalım?

Her yanda kavganın coşkusu var!

TISK yöneticilerinden Kubilay Atasayar, *Hürriyet*'e demeci vermiş. "Grevlerin amacının işverene zarar vermek olduğunu, grevlerin topluma da zarar verdiğini, greve çıkılmadan da sorunların halledilebileceğini" söylüyor. Atasayar, çözüm yolu olarak şunu öneriyor:

"Türk-İş yeterli etkinliğe ulaşabilse, üst düzeyde görüşmelerle anlaşmaya varılabilir, uzlaşma sağlanabilir." (*Hürriyet*, 10 Kasım 1987)

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu genel başkanı Şevket Yılmaz ise aynı konuda şöyle konuşuyor.

"Ayakkabı ayağı sıkınca giyilmesi zor oluyor. İşçiler ayakkabının genişletilmesine karar verdiler. Herkes mutfağın sıkıntısını biliyor... İşçi eziliyor. Bu nedenle grevlerde de artış olacaktır."

Elbette, grevlerde de, gösteri ve protestolarda da artış olacaktır. Ortam daha şimdiden ısınmıştır. Ekim ayı sonunda, grevlerde yitirilen işgünü sayısı *1,5 milyon işgünü aşmıştır*. Bu rakamın yıl sonunda 2 milyon işgününe varacağı söyleniyor.

Hürriyet'in verdiği bilgiye göre, devrimci durumun en yük-

Düşünün ki, bu yıl içinde greve çıkan işçi sayısı daha 30 bine ulaşmamıştır. Ama, ekim ayı sonunda, grevlerde yitirilen işgünü sayısı *1,5 milyon işgünü aşmıştır*. Bu rakamın yıl sonunda 2 milyon işgününe varacağı söyleniyor. Bu rakam, devrimci durumda, 1977 yılında 1 milyon 397 bin 124 gündü. Yaklaşan zorlu kavgayı varın siz düşünün!

sek döneminde, 1977 yılında grevlerde yitirilen işgünü sayısı *1 milyon 397 bin 124 gündü*. Düşünün ki, 1987'de greve çıkan işçi sayısı daha 30 bine ulaşmamıştır. Daha devrimci durum yokken, devrimci dalga bütün "haşmetiyle" burjuvazinin tepesine çökmemişken, sınıf savaşı bu düzeydedir. Yaklaşan zorlu kavgayı varın siz düşünün! Burjuvazi sızlanmasın da, sosyal demokrasi-den TBKP resimlerine dek setleri, engelleri hazırlama telaşına düşmesin de ne yapalım?

İşverenler, 4 ay süren Deri-İş grevinin başarısından epeyi ürktüler. Daha sözleşmenin mürekkebi kurumadan öncü işçileri işten çıkarmaya çabalamaları bunu gösteriyor. Militan deri işçileri buna izin vermeyecek, işverenin bu girişimini geri teptireceklerdir. Kavgalarında yalnız değil. Koca işçi sınıfının yüreği onlarla birlikte çarpıyor.

Basın işçilerinin DMO grevi de, uluslararası destek alarak sürüyor. Kasım ayı içinde, İngil-

tere'nin iki büyük sendikası, 30 bin üyeli NUJ (Ulusal Gazeteciler Sendikası) ve 130 bin üyeli NGA (Ulusal Basın İşçileri Sendikası) DMO grevcileri ile dayanışmalarını dile getirdiler. Yolladıkları mesajlarda DMO'daki basın işçilerinin modern makineler kullanılmamasına karşı iş güvencesinin olmamasına, asgari ücretin altında bir ücret düzeyinde çalıştırılmalarını protesto ettiler. DMO işçileriyle dayanışma daha da yükselecektir.

Migros ve Tümtis grevleri, işverenlerin ve polislerin provokasyonlarına karşı başarıyla sürüyor. Polis, grevcileri sindirme çabası içinde, Migros işçilerinin toplu sözleşme görüşmelerine kadar giriyor. İşçileri grevi sona erdirmeye zorluyor. Ama bu gözdağı vermeler, inancılı ve kararlı Migros işçisinin savaşım azmini daha da körüklüyor.

Migros grevi 4. ayına girerken, grevdeki nakliye ve ambar işçileri işveren cephesini kararlı savaşımıyla çözdüler. Van-Muş ve

Günaydın nakliye ambarlarında işverenler işçinin kollektif gücü karşısında pes ettiler, sözleşme imzaladılar. Bu, Tümtis grevcilerinin savaşım inancını ve kararlılığını daha da güçlendirdi.

Kimya, metal sektörlerinde de yeni grevler başladı. Atom Kimya'da Özgıda-İş üyesi 80 işçi greve çıktı. II. boğaz köprüsü inşaatında işçilerin yasaları delip geçen eylemleri durmadı. 9 Kasım'da 300'ü aşkın işçi işi bıraktı. Ağır çalışma koşullarını, düşük ücret, fazla mesai, sendika temsilcilerinin işçiler tarafından seçilmesi, herkesin mesleğinde çalıştırılması gibi konularda istemleri yükselttiler. Köprü işçilerinin yasaları hiçe sayan eylemleri tüm işçi sınıfına örnek oluyor.

PTT işçileri de "sözleşmeli personel" sahtekarlığına karşı seslerini yükseltiyorlar. İşçiler 1 Marlboro fiyatına 1,5 saat fazla mesai yapmak zorunda bırakılmalarını protesto ediyorlar.

Üç aylık günlük sözleşmelerle çalışmaya zorlanan, hakları olma-

sına karşı kadroya alınmayan işçiler, 16 Kasım günü, Fatih belediyesinde iş bıraktılar. Sendika, işçilerin yasadışı eyleme geçmesinden sonra uyandı. Bu eylem, işçilerin militanlıkta sendikaların önünde gittiğinin güzel bir örneğidir.

Nursanlar Holding'in İstanbul Güngören'deki fabrikasında aralarında işyeri temsilcileri de bulunan dört arkadaşlarının işten çıkarılmasına karşı dayanışma eylemine giriştiler. Protesto için fabrika önünde toplandılar, işbaşı yapmadılar.

Bu ortamda işverenler şikayetçi olmasın da işçileri uzlaşmacılığa çekecek yollar aramasınlar da ne yapalım?

Çelişkilerin keskinleşmesiyle daha da patlayıcı hale gelen bu koşullarda, burjuvazinin resmi-leri imdada çağırması, Yağcı'ların hainliğine gereksinim duyması doğaldır. İstikrarı sağlamak, rejimi güvenceye almak onların artık iyice açığa çıkmış misyonudur.

Ama, burjuvazi hangi önlemleri alsın, işçi sınıfı grevli, gösterili demokrasi savaşımını yükseltiyor! Bu kıran kırana kavgada, devrimci dalganın önünde yürüyecek olan işçi sınıfı, ülkeyi devrime götürecektir!

M. Erenler